

**REACTIE VAN DE HEER P. RICKELDRAAD OP MIJN KANTTEKENING BIJ
SOMMIGE ON-BIJBELSE UITSPRAKEN IN DE PREKEN VAN DS. E. DU
MARCHIE VAN VOORTHUYSEN, DS. P. DORSMAN EN DS. J.J. ROODSANT**

DJK - Dominee Du Marchie Van Voorthuysen zei in zijn preken nogal eens, dat een geopenbaarde Christus nog geen toegepaste Christus is. Het zien van Christus is nog niet het hebben en mijnen van Christus. Dit soort uitspraken behoeven mijns inziens een weinig nadere uitleg. De zaak die hij bedoelde was zuiver, maar echter on-Bijbels en krom uitgedrukt. Hij bedoelde hiermee dat een heenwijzing vanuit het Woord c.q. een ontsluiting vanuit het Woord naar Christus, nog geen toegepaste Christus is. Helaas gebruikte in zo'n geval nogal eens vaak de term 'openbaring van Christus', hetgeen Bijbels betekent, Christus door het zaligmakende geloof toegepast te hebben gekregen, middels de onwederstandelijke werking van de Heilige Geest. Het Bijbels zien op Christus is namelijk een zien door het zaligmakende geloof, en dan is het zien wel degelijk hebben, en het deelachtig zijn van Christus, in en door een weg van recht en gerechtigheid. Ds. Du Marchie V. noemde soms ook de uitdrukking bedekte schuld is geen vergeven schuld, welke dus voortvloeien uit de voornoemde kromme uitdrukkingen als: 'een geopenbaarde Christus is nog geen toegepaste Christus'.

Volgens Psalm 32 is bedekte schuld en vergeven schuld twee verschillende woorden betreffende één zaak. Dus kort samengevat, gaat het hier dus om de belangrijke bedoelde zaken van de woorden, maar ook niet minder om de woorden van de zaken. Maar nu zien we toch maar weer, hoe belangrijk het is om de bedoelde zaken op een Bijbelse wijze te verwoorden en te benoemen. Zakelijk en theologisch bedoelde ds. Du Marchie V. dus in zijn preken, dat wanneer een ziel de innerlijke rust was opgezegd, en deze ziel, na een lange weg van verbeteringen, opknappen en reformeren voor God, door de ontdekkende en ontgrondende werking van de Noorderwind des Geestes, innerlijk krijgt te zien dat er werkelijk geen doen meer aan is, daar zijn schuld dagelijks alleen maar vermeerderd. Waarna de zondaar tot God gaat kermen of er dan misschien nog een andere Weg is waardoor hij zalig kan worden...? Hiertoe gaat God op Zijn bestemde tijd en op Zijn bestemde wijze, een Weg ontsluiten in Christus vanuit het Goddelijke Woord, welke echter nog buiten het bereik van de vluchtende zondaar ligt, vanwege dat Gods' heilige recht nog niet bevredigd is geworden. Dit nu, is de voornoemde en bedoelde heenwijzing naar Christus vanuit het Woord. Deze heenwijzing naar Christus vanuit het Woord, c.q. ontsluiting in Christus vanuit het Woord noemde ds. Du Marchie V. dus een openbaring van Christus. Zulk een Woord, en zulk een vernieuwde bemoediging geeft de vluchtende zondaar, op weg naar de Vrijstad, vernieuwde moed en kracht op de vluchtweg naar Christus Jezus en Zijn dierbaar reinigende Bloed, maar geeft nog geen innerlijke verlossing, want de ziel is innerlijk nog niet voor Gods heilige recht gedaagd, afgesneden en verloren gegaan. Want, Sion wordt door recht verlost, (Jes. 1:27) Pas na de doorleving van het verloren gaan door een weg van recht, wordt Christus van de Vader aan de verloren ziel van de zondaar geschonken, en wordt de ziel in Hem ingelijfd middels het zaligmakende geloof. Dit nu is een Bijbelse openbaring van Christus, welke ds. Du Marchie V. benoemde als de schenking van de Persoon van Christus. Ten diepste gaat het hier over het onderscheid tussen de instelling en viering van het Pascha. Bij de instelling van het Pascha -tussen de negende en tiende plaag- wees God Zijn bondsvolk Israël op het paaslam dat ze in huis moesten nemen, moesten gaan verzorgen en liefkrijgen, en daarna moesten

slachten. Dit paaslam moest geslacht in de nacht dat God het dodelijk verderf over gans Egypteland zou brengen om het vergoten Bloed te zoeken van de jonge kinderen der Hebreeërs in wiens schoot het beloofde Vrouwenzaad lag verborgen. Want de zonen der dienstbaren mochten geenszins erven met de zonen der vrijen. Deze slachting van het paaslam was een toonbeeld of heenwijzing van de plaatsvervanging of tussentreding van hoedanig het Lamme Gods Jezus Christus Gods Zoon eenmaal op Golgotha geslacht zou worden, opdat door de dood des Testamentmakers –God Zelf door Zijn eigen lieve Zoon- het Testament des Vaders voor de erfgenamen Gods zou gaan spreken door de verzoenende en rechtvaardigende kracht van Zijn heerlijke dood en opstanding voor diegenen die in Hem geloven. Want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft, (Hebr. 9:15-18).

Bij de viering van het Pascha had God het dodelijk verderf over gans Egypteland gebracht, en was het paaslam geslacht, het bloed aan de deurposten gestreken, en het vlees van het paaslam door vuur gebraden en gegeten tot vereniging met bittere saus en ongezuurde koeken, en al waar geen bloed aan de deurposten was gestreken deed het dodelijk verderf zijn intrede en stierven de eerstgeborenen. De viering van het pascha ziet in geestelijk opzicht op de geloofsvereniging (= eten) met Christus en op de bloedstrijking van Zijn vergoten bloed over het schuldig geweten van een verloren zondaar tot verkrijging van verzoening en vrede met God en zijn naaste, vergelijk Hebr. 9:14. En dat bloed zal ulieden tot een teken zijn aan de huizen, waarin gij zijt; wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbij gaan; en er zal geen plaag onder ulieden ten verdere zijn, wanneer Ik Egypteland slaan zal. En deze dag zal ulieden wezen ter gedachtenis, en gij zult hem den HEERE tot een feest vieren; gij zult hem vieren onder uw geslachten tot een eeuwige inzetting. (Exodus 12:13-14)

<http://www.dewoesteweg.nl/artikelen-meditaties/instelling-van-het-pascha/>

Dit is hetgeen waar dominee Du Marchie Van Voorthuysen op doelde en voor wilde waarschuwen. Iemand kan met een heenwijzing naar het bloed van Christus niet met vrede en vertroosting sterven en voor God verschijnen. De grote kromheid, de verwarring en het on-Bijbelse in zijn bestbedoelde waarschuwing echter was dat hij, en dominee J.J. Roodsant in zijn kielzog, deze heenwijzing naar het bloed van het Lamme Gods als een openbaring van de Zone Gods aan het hart van een zondaar benoemde. Kort samengevat, een heenwijzing naar het verzoenend en reinigend bloed van Christus mag dus nooit een openbaring genoemd worden. Merk op wat de getrouwe kanttekenaren van onze Nederlandse Statenvertaling, die dominee Van Voorthuysen overigens zeer hoog had staan, opmerken bij een openbaring van Jezus Christus aan het hart van een zondaar. Ik citeer nu Gods onfeilbaar Woord:

Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade, Zijn Zoon in mij te openbaren, Gal. 1 vers 15-16.

in mij te openbaren

Dat is, aan mij; in mijne ziel. Of, door mij te openbaren, dat is, bekend te maken, dat ik Hem voor den Zoon Gods en den waren Messias heb erkend, en in Hem geloof; Matth. 16:17.

En Simon Petrus, antwoordende, zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Zalig zijt gij, Simon, Bar-Jona! want vlees en bloed heeft u [dat] niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is, Matth. 16 vers 17.

De HEERE heeft Zijn heil bekend gemaakt; Hij heeft Zijn gerechtigheid geopenbaard voor de ogen der heidenen, Psalm 98 vers 2 (kant. 1 + 2)

In diezelfde tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! Dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader! Want alzo is geweest het welbehagen voor U. Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon wil openbaren. Matth. 11 vers 25-27.

Alzo zegt de HEERE: Bewaart het recht, en doet gerechtigheid; want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden, Jes. 56 vs 1.

Te dier ure verheugde Zich Jezus in den geest, en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde; dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U, Lukas 10 vers 21.

Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar [dit is geschied], opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden, Joh. 9 vers 3-7,En hij zeide: Ik geloof, Heere! En hij aanbad Hem. Joh. 9 vers 35-38.

Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven, Rom. 1 vers 17.

Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten: Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid. Rom. 3 vers 21-22.

Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden. Maar als het geloof gekomen is, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester, Gal. 3 vers 23-25 met kanttek. 102-110 & (Lees hier ook Luthers commentaar op deze verzen)

Welker dienaar ik geworden ben, naar de bedeling van God, die mij gegeven is aan u, om te vervullen het Woord Gods; Namelijk de verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen; Aan wie God heeft willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer verborgenheid onder de heidenen, welke is Christus onder u, de Hoop der heerlijkheid, Kol. 1 vers 25-27

Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens; (Want het Leven is geopenbaard, en wij hebben het gezien, en wij getuigen, en verkondigen ulieden dat eeuwige Leven, Hetwelk bij den Vader was, en ons is geopenbaard), 1 Joh. 1 vers 1-2.

Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend; want God is liefde. Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden, 1 Joh. 4 vers 8-10.

From: P. Rickeldraad
Sent: Monday, December 31, 2018 1:29 PM
To: dkleenp@klikSAFE.nl
Subject: Du Marchie en Roodsant

Beste Daan,

Ik zie op je site artikelen van Roodsant en Du Marchie Voorthuysen, en die heb ik al eerder gezien, maar ik wil er iets over zeggen. Een geopenbaarde Christus is nog geen toegepaste Christus want dan sta je nog voor het recht, enz. Je verdedigt ze door uit te leggen wat ze hebben bedoeld, maar behandel je ze dan niet te zacht?

Ik bedoel het volgende, je hebt, en terecht, kritiek op de leer die in de afscheiding gebracht wordt, in al zijn variaties, de wedergeboorte los van de rechtvaardiging, maar ik acht bovenstaande net zo mis te zijn en wel op grond van het Woord van God, Jesaja 45:22 Engelse vertaling: Zie op Mij, wordt behouden. Één blik op Christus en je bent behouden, en dan bedoel ik niet, staren op letters in de Bijbel! Maar op Hem, geopenbaard aan je ziel, in het spreken van God tot je ziel, dat scheppende spreken, "Zie het Lam Gods", verzegeld aan en in je ziel door de Heilige Geest. Vergeving der zonden en het eeuwige leven. Verzoend met een Drie-enig God.

En wat genoemde predikanten bedoelt hebben, dat moeten ze dan uitleggen. Je zal er maar onder zitten. Het is de grootste drempel opwerpen die er maar mogelijk is. Want het recht zit er nog tussen! Nou, daar zal ik dit van zeggen. Als je na het zien op de geopenbaarde Christus, zegt of ervaart dat het recht er nog tussen zit, dan is het geen openbaring van Christus. Wat het dan wel is moet ieder voor zich uitzoeken, maar het is niet naar de Schrift. Een van zonden overtuigde en door God aan het eind gebrachte ziel omhelst Christus als hij geopenbaard wordt met alle vezels van zijn bestaan, en dat wel zo innig als iets in de wereld maar zijn kan.

Het recht er nog tussen? Zodra Christus door het geloof wordt omhelst wordt de gemeenschap met God hersteld EN ERVAREN. Wat recht? Zo is er dan geen verdoemenis meer voor de genen die in Christus Jezus zijn. Romeinen 8.

Er is een boekje over Luther geschreven door Professor Van 't Spijker, en dat gaat over de roomse leer. In dat boekje komt aan de orde dat een mens zover moet komen dat hij zichzelf over heeft voor de hel. We gaan naar de hof van Gethsémané, daar is Iemand die kruipt (een worm en geen man) en bloed zweet onder het recht van God, borgtochtelijk, opdat hij aan zijn Godheid de toorn van God tegen de zonde kon dragen.

Terug naar dat boekje over Luther, dus Luther zegt in dat boekje dat het ROOMS is. Het is betalen! Maar het is niet te betalen.

Je hebt op je site ook de bekering van Warburton staan, nou, en dat is niet om makkelijk te doen of licht, want ik moet niets hebben van mensen die op een "makkelijke" manier zalig willen worden. Maar neem Warburton, die loopt onder overtuiging, en komt als ik me goed herinner met slecht weer langs een kerkje, en denkt ik ga naar binnen, maar tegelijk dacht hij, zal ik het wel doen, want het is toch "vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om da te doen", maar hij gaat toch, en als de dienst begint leest de voorganger de tekst van de prediking voor en Hij is verlost. Lees de bekering van Bunyan, Eva van der Groe of van Ledebouer, daar vindt je niets van dat recht na de openbaring van Christus.

Maar toch de groeten van,
P. Rickeldraad

DJK - Hier volgt een brief van wijlen de heer Bastmeijer uit Den Haag met wezenlijk precies dezelfde kritiek:

WAT IS EIGENLIJK OUD GEREFORMEERD...??

Beantwoord uit de geschriften van OLEVIANUS en URSINUS en door EEN BRIEF aan Ds. E. du Marchie van Voorthuysen te URK

AFSCHRIFT VAN EEN BRIEF (10 Okt. 1967) aan Ds. E. du MARCHIE van VOORTHUYSEN te URK.

Geachte vriend, de laatste maanden kwam ik telkens weer, ongezoekt in aanraking met mensen, die hetzij Oud Gereformeerd waren, of bij u onder het gehoor kwamen. Voor een paar weken met de fam..... uit Leersum, op een begrafenis van hun zuster, die hier woonde. Hetgeen ik van al die mensen hoorde, kan onmogelijk gereformeerd worden genoemd en "Oud Gereformeerd" (wat dan eigenlijk reformatorisch zou moeten zijn) nog veel minder. Al ijvert u erg voor de oude (reformatorische) Statenvertaling, toch is de leer die u verkondigt geheel in strijd met de schone kanttekeningen ervan. Enerzijds neemt u de mensen terecht alles af en anderzijds stopt u ze vol met allerlei waandenkbeelden, die in strijd zijn met de woorden der waarheid, ja zelfs met uw eigen uitlatingen.

Volgens u moet een mens eerst omgekeerd, daarna toegekeerd worden. Dan moet hij het recht toevallen en het daarna lief krijgen. Dit laatste is buiten de openbaring van Christus ten enenmale onmogelijk, want zolang een mens buiten Christus is, heeft hij in de grond harde gedachten van God, Matth.25:24. Hierop volgt dan, volgens u, dat er een weg wordt geopenbaard, wat eigenlijk niet meer kan betekenen dan het zien van een mogelijkheid om zalig te worden, wat echter onder de Wet plaats vindt en helemaal niet zaligmakend is of enig leven veroorzaakt. Het bewaart de mens voor de wanhoop. Doch waar de leer van de roeping (onderscheiden in een algemene en bijzondere) recht wordt gepredikt, behoeft zoiets niet afzonderlijk geleerd te worden. Daarna paait u de mensen met de ontsluiting van een wegje", in plaats van met het volle aanbod der genade te komen, de mensen aan te raden "goud te kopen, beproefd, komende uit het vuur" en ze te overtuigen van de zonde tegen beide tafels van de Wet en in het bijzonder van het ongeloof; maar dan ook de kenmerken van het ware geloof voor te stellen. Dat deed Petrus toch ook op de Pinksterdag (Hand.2:36-40) Als dat gedaan wordt, "dan geloven er zovelen als er geordineerd zijn tot het eeuwige leven". Door uw leer stranden de mensen ergens, vooral bij die "ontsluiting", waarbij ze dan de ontsluiting bij de geboorte van een kind geheel ten onrechte als voorbeeld stellen. Ja, "voor de geboorte voelt de zwangere vrouw toch al leven?" zeggen ook uw volgelingen, tegen de glasheldere getuigenissen van de Schrift in. De natuurlijke geboorte mag naar in zoverre als voorbeeld worden gesteld van de geestelijke als de Schrift dit toelaat. De Schrift leert dood of leven alles of niets geen tussenstaat. Al leert u dan ook wel "dat men daarmee moet verloren gaan", toch spreekt dat niet tot de mensen, omdat ze wat hebben dat ze ten onrechte voor zaligmakend of voor leven houden, als noodzakelijk gevolg van uw prediking. Daar komt nog bij, dat juist deze dingen door de andere Oud Gereformeerde predikanten worden gekoesterd terwille van hun boterham, want ze willen liever praten dan werken. Als u recht stond zoudt u tegen hun antichristelijke leer getuigen. Het overgaan in Christus, waar u dan nog wel over spreekt, is als gevolg van uw systeem van bekering, niet onmisbaar voor de mensen, zij zijn immers "levendgemaakten" of "bekommerden". Wat de rechtvaardigmaking eigenlijk is, dat die buiten de mens plaats vindt, door of uit het ware geloof, dat Christus met al Zijn weldaden aanneemt, dat ontbreekt ten enenmale in uw prediking, wat blijkt uit hetgeen men er in uw kring van hoort. Dat men eerst na de overgang in Christus na verloop van tijd de Vader en weer later de heilige Geest moet leren kennen, druist geheel tegen de Schrift in, want "die Christus heeft gezien, die heeft de Vader gezien en dat door de werking van de Heilige Geest, Die niet van Zichzelf spreekt. Zie ook 2 Joh.:9 en 10. Bijgaand een tweetal preken van Ds. Paauwe over de roeping en vervolgstukken uit een preek van Jac. Durham over de rechtvaardigmaking. De leer, die daarin wordt gevonden, wordt op geen enkele kansel meer geleerd. Men noemt wel vele dingen, maar maakt die door de toepassing krachteloos, door drie wegen te leren.

Dit zij u tot waarschuwing geschreven, het moge u tot onderzoek brengen, wat uw prediking, wat uw staat, en wat uw ambt betreft, opdat het bloed van velen, die door uw prediking worden misleid, niet van u zal worden afgeëist.

D.J. Bastmeijer
Loenensestraat 102
DEN HAAG

DJK : Hier volgt nu een toepasselijk citaat van -naar ik vermoed- een kind Gods die een zeer lieflijk (gelovig) zicht op de Heere Jezus Christus kreeg, maar dit niet voor een zielsverlossing durfde te houden. Versta dit vanuit 2 Petrus 1:9-11. Ondanks dat de heer Florijn op dat moment diep ontroerd en verbroken was, alle twijfel uit zijn hart verdween, en hij zekerlijk geloofde dat hij eenmaal zou aankomen in de Stad die fundamenten heeft, en innerlijk juichend met zijn handen in de lucht naar huis liep. Het komt mij niet toe de ziel van anderen te oordelen, maar ik heb altijd gedacht dat dit een lief kind Gods is die de inwonende Geest van Christus loopt te bedroeven. Dit zal die man niet uit de hemel vandaan houden, maar wel zo menigmaal de hemelse vertroosting die juist hem toekomen uit zijn hart vandaan houden.

Het betreft een fragment uit een interview van het Refdagblad met de heer Barend Florijn, voormalig docent aan het Driestar College, gepubliceerd op 16-01-2009. Het is goed om te weten dat de heer Florijn zeer goed bevriend was met dominee Du Marchie Van Voorthuysen, en daardoor mogelijk op verkeerd wijze beïnvloed is geraakt door sommige van zijn on-Bijbelse uitspraken. Vervolgens was dominee Roodsant op zijn beurt weer een liefhebber en indirecte leerling van de leer van ds. Du Marchie Voorthuysen ondanks dat ze elkaar nooit gekend hebben.

CITAAT UIT HET BETREFFENDE INTERVIEW :

U bent een man vol levensernst.

„Daar zegt u wat. Soms zou ik willen begeren, soms zou ik ertoe willen neigen om de ernst van mijn moeder te krijgen. Want ik geloof toch zeker dat zij enigszins de vreze Gods had.”

Na enige stilte: „Ach man, er kunnen momenten in je leven zijn geweest dat je, ondanks jezelf, door geestelijke zaken bent gegrepen. Ik heb van jongs af indrukken van dood en eeuwigheid. Dat zou je niet zeggen, maar vooruit, het is toch waar. En toen is voor mij, al vele jaren geleden, tijdens een preek over Simeon, de hemel opengegaan. „En hij nam het kindeke in zijn armen.” Toen heb ik voor het eerst in m'n leven mogen geloven.

Toen kreeg ik, laat ik het zo zeggen, van doen met het gezichtelijke werk van Christus. Dus niet met het gerichtelijke, maar het gezichtelijke werk. Snapt u wat ik bedoel? Anders moet u het maar bewonderen.”

Wilt u het uitleggen?

„Ik kreeg zicht op Christus en dat heeft mij zo verbroken, dat heeft mij zo diep ontroerd, dat is niet te zeggen. Alle twijfel ging uit mijn hart weg en ik geloofde zekerlijk dat ik eens zou aankomen in de stad die fundamenten heeft. Mijn vrouw zat naast me in de bank toen dat gebeurde. Ik liep naar huis met mijn handen omhoog.”

Lees via onderstaande link eventueel de context van het gehele interview:

<https://www.rd.nl/florijn-moeite-met-geestelijk-klimaat-gereformeerde-gezindte-1.100504>

DJK - commentaar: De heer Florijn tipt in dit interview aan dat het hier om een gezichtelijk werk van Christus ging en niet om een gerichtelijk werk. Ik ben dan altijd geneigd te vragen; hoe weet u dit, was u dan al eens eerder in het hemels gericht getrokken geweest zodat u een goed vergelijk kon maken? Ik heb hem hierover weleens aangeschreven, waarop ik helaas nooit antwoord ontving. Ik vrees dat zulk soort uitspraken meer voortkomen vanuit geestelijke waanbeelden, verkeerde toepassingen, onjuiste geestelijke bakering en on-Bijbels onderwijs. Het kan ook voortkomen vanuit het opluisteren van bekeringsgeschiedenissen van anderen, die men vervolgens op zichzelf gaat spiegelen en toepassen. Ik zou hierover niet durven schrijven als ik op dit vlak door een weg van schade en schande, veel struikelen en weer opstaan, iets wijzer geworden was. Want ook ik heb er sedert drie jaren over gedaan om mijn roeping en verkiezing, niet ten opzichte van God, maar ten opzichte van mezelf. Het was zeker niet dat God niet duidelijk of krachtig en zeer lieflijk genoeg tot vrede en zaligheid tot mijn helwaardige ziel had gesproken. Maar het maakt zoveel onderscheid of wij onze roeping en verkiezing vast zoeken te maken vanuit de rechtvaardigings leer der apostelen of vanuit de valse dogmaleringen van bijvoorbeeld ds. G.H. Kersten waarin velen geestelijk verward en verstrikt zitten. De eerlijkheid inzake de omgang met Gods volk gebied mij te zeggen dat slechts weinigen zich in deze kwetsbaar durven opstellen, door te erkennen dat ook zij hier bij tijd en wijlen mee geworsteld hebben. De meesten houden liever de schijn hoog, en doen of ze na de dag van hun verlossing verstandelijk alles voor zichzelf ineens helder hadden. Soms uit geestelijke hoogmoed, maar veelal uit vrees door anderen niet overgenomen te worden. De Heere doe hen in deze ook met Christus in Zijn vrijheid staat, Gal. 5:1. Wie mij veracht, God wou mij niet verachten! Diegenen bij wie het verstandelijk wel ineens allemaal helder mocht zijn dienen te bedenken dat het niet bij al Gods kinderen hetzelfde gaat. Wanneer iemand zich alzo stug en bot opstelt jegens een ander verlost kind Gods door aan te geven dat hij deze dingen vanuit zijn eigen leven niet herkend, moet bedenken dat er meerdere wegen en leidingen Gods zijn dan alleen die van hem. Als ge eens bekeerd zult zijn, versterk dan ook in deze uw broederen in veel liefde! Bij de blindgeborene in Markus 8 moest de Heere Jezus tweemaal Zijn handen op zijn ogen leggen opdat hij klaar en helder mocht zien zoals de dingen waren. Vergelijk Markus 8:22-25 met bijbehorende kanttekening 23. Of wijs hen op de onverstandige Emmaüsgangers die traag van hart waren om te geloven al hetgeen de profeten van de beloofde Messias gesproken hadden. Toch waren hun harten brandende toen Hij met hen sprak, Luk. 24:15-32.

Laat ik mezelf in deze voor degene die dit leest eens kwetsbaar opstellen. Niet uit zelfbedoeling, maar hopelijk tot lering, vertroosting en versterking van m'n geliefde geestelijke broertjes en zusjes. Ik heb hier op de bezinningsdagen in Leersum weleens meer over verteld. Maar voor diegenen die dit gemist hebben, het volgende. Op m'n 22^e levensjaar werd ik stilgezet op mijn levensweg middels psalm 116 vers 1 en 2 berijmd. De inhoud van deze verzen werd ik mijn ziel gespiegeld en ik kwam toen openbaar als een hater van God en mijn naasten. God stelde me schuldig aan al Zijn bewezen goedertieren in mijn leven. Ik had hem enkel kwaad voor zoveel goeds vergolden. Toen dat gebeurde durfde ik mijn betraande gezicht niet meer op te heffen naar omhoog. Vanaf toen volgde er een weg van opknappen en verbeteringen, ik zocht mezelf geschikt te maken voor Gods genade. Ik zal hierover niet teveel uitweiden, na tien jaar kreeg ik een heenwijzing naar het bloed van Jezus Christus, middels deze woorden: Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en

zaligen dat verloren is. Vanaf toen ben ik een weg buiten mezelf gaan zoeken tot ontkoming van het dodelijk verderf. Vijf lange jaren zat ik te wenen met een zicht op Christus wanneer er over Zijn lijdensweg werd gepreekt, Zijn gegeselde rug, Zijn spotkleed en Zijn doornenkroon. Ik kreeg zoveel betrekking op Hem, mijn hart ging naar Hem uit maar ik kreeg m'n armen er maar niet omheen. Later moest ik weleens terug denken dat dit de instelling van het pascha in mijn leven was geweest. Totdat na totaal 15 jaar op mijn 37^e levensjaar, op een zondag in de maand januari God mij in Zijn hemels gericht daagde middels Psalm 32 vers 1 (berijmd). Onder het zingen van deze psalm ging ik wenend van verdriet en schaamte over mijn vele zonden verloren voor God. Rampzalig die zijn zonden nog niet zijn vergeven, alzo werd de inhoud van deze Psalm door Gods Geest in mijn ziel ten dode gespiegeld. Want die Geest gekomen zijnde zal de wereld overtuigen van zonden dat ze in Mij niet geloofd hebben! God kwam mij voor vanuit de boodschap van het evangelie middels deze kostelijke Psalm. Op deze wijze stelde God mij niet alleen schuldig aan mijn bedreven zonden maar nog veel meer vanwege mijn vervloekte ongelooft. Onder de smeekbede van de tollenaar in de tempel, o God wees mij zondaar genadig, ging ik verloren voor God. Hij was niet onrechtvaardig geweest als Hij me voorbij was gegaan. Maar in die onhoudbare nood openbaarde de Heere Jezus Zich aan mijn helwaardige ziel tot zaligheid en vrede. Welzalig is de mens wien het mag gebeuren, dat God naar recht hem niet wil schuldig keuren! Het was een avondmaaldienst, terwijl mijn ziel veranderd was in een doorwaterde hof van tranen klonk daar toen een roep in mijn ziel tot de gemeenschap met de Heere Jezus. Hij zocht gemeenschap met doodschuldige hoeren en tollenaars. In een vloed van tranen nam ik de toevlucht tot Hem en viel ik metterdaad in Zijn doorboorde liefdesarmen, en klonk het: Neemt eet, dit is Mijn lichaam dat voor u is verbroken. God alleen weet met welk een zegening, vreugde en blijdschap, voor mijn ziel van Zijn verbroken Lichaam hebben mogen eten en van Zijn bloed heb mogen drinken. Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven. Zijn verworven Geest nam het uit Hem en verkondigde het mijn ziel tot eeuwige zaligheid en vrede. Ik was verloren maar in Hem voor eeuwig behouden. Hij was in mijn plaats gaan staan, waar ik in mijn zondig verdoemelijk bestaan niet meer voor God kon bestaan. Ik kan hier niet teveel over uitweiden. Ondanks deze voor mij onvergetelijk zaak van eeuwige vreugde en blijdschap, doel ik eigenlijk meer op hetgeen daarna volgde. Hierna volgde een week waarin ik voor m'n waarneming niet had gezondigd. Ik ervoer zoveel van Zijn verzoenende liefde in mijn ziel tot God, ik had vrede met God en m'n naasten. Ik werd een vloekkleedje voor anderen. Maar na deze week begon de liefde te wijken, waardoor de gevoelige vrede in mijn ziel ook begon te wijken. Ik kreeg mezelf en daarmee m'n zondige bestaan weer terug, de hel en het farizeïsme kwamen met allerlei verdachtmakingen en moeilijke vragen waarop ik toen geen antwoord wist, waarop ik mezelf begon af te vragen of ik mezelf niet had bedrogen voor God. Ik wist hoe ik onder Gods toorn over m'n zonden wenend verloren was gegaan, maar ook hoe deze vloek van mij was geweken door de tussenkomst van de Heere Jezus, maar niemand had mij ooit verteld dat die zeer lieflijke hemels vrede, dewelke in mijn ziel indaalde nadat God de liefde Gods in Christus Jezus, vrucht was van de vergeving der zonden. Als men mij vroeg of ik de Heere Jezus liefhad dan kon je mij in mijn tranen wassen. Maar ik heb drie jaar lang niet met vrijmoedigheid durven zeggen dat God in Christus mijn ziel had gered en dat mijn zonden om Zijnent wil vergeven waren. Och wat heb ik gedwaald, en wat heb dit daarna uitgeweend voor God. Ik wist aanvankelijk niet eens wat het woord rechtvaardiging betekende,

ondanks dat het in Christus een vlak veld was geworden tussen God en mijn ziel. Ik worstelde ook zo met de vraag over hoe en in welke weg God mijn Rechter was geweest, ondanks dat ik onder de vloek van Gods heilige wet mijn vonnis had gemijnd. Kortom, ik kende de zaken van de woorden maar miste aanvankelijk de woorden van de zaken om mezelf te kunnen verklaren. Door Gods voorzienigheid en Zijn eeuwige trouw ben ik aan het einde van die drie jaren nader onderwezen in verlossing, en derhalve in hetgeen God in mijn ziel heeft willen verheerlijken. God heeft me dit in die drie jaren meermaals zeer lieflijk willen bevestigen, maar was zo onverstandig en traag van hart om te verstaan de dingen die geschiedt waren. Op deze wijze kreeg ik te zien dat er een onderscheid is tussen de geloofs zekerheid in het hart, en de volle verzekerdheid des verstands.

Onze vaders hebben het zo menigmaal gezegd; weten om te weten is ijdele eer, maar overdenken hetgeen we mogen weten door een waar geschonken geloof is een evangelische plicht. Ik vrees dat veel kinderen Gods in onze tijd dit verzaken. Wilhelmus a Brakel heeft hierover geschreven dat er zielen zijn die in dit opzicht vanwege onkunde en heersende leerdwalingen de dag van hun wedergeboorte uiteindelijk niet meer weten. Brakel noemt ook zielen die vanwege hun schuchterheid die zaak voor zichzelf te groot achten ondanks dat ze van en door God in Christus zijn gemijnd. Mede door deze genoemde pastorale nuances is W. a Brakel zo zeer geliefd binnen de Gereformeerde Gemeenten (in Ned) door zielen met stiekeme bekeringen die deze pastorale nuances tot leerstellingen zijn gaan verheffen. Lees dan maar eens wat Brakel in zijn Redelijke Godsdienst schreef over het waar zaligmakende geloof, en over de rechtvaardiging door het geloof in Jezus Christus. Dit zijn immers beslist geen misschientjes, en evenmin voor tweërlei toepassing uitlegbaar geweest.

In ditzelfde opzicht schreef William Guthrie in zijn bekende pastorale werk Des Christens Groot Interest, vertaling J. Valk uit Leersum, op blz. 33 het volgende:

1. Het is een misvatting te denken dat iedereen die in Christus is, ook weet dat hij in Hem is, want velen zijn waarlijk begenadigd, en hebben een goed recht op het eeuwige leven, die dat niet goed weten, totdat het later wordt gezien: Deze dingen worden geschreven aan hen die geloven, opdat zij mogen weten dat zij een recht hebben op het eeuwige leven (1 Joh. 5:13), dat is, opdat zij mogen weten dat zij gelovigen zijn. En dus wordt hier verondersteld dat zij het tevoren niet wisten.
2. Het is een misvatting te denken dat allen die tot de kennis van hun aandeel in Christus komen, een gelijke mate van zekerheid hieromtrent bereiken. De een kan zeggen dat hij verzekerd is dat noch tegenwoordige noch toekomstige dingen hem van de liefde van God kunnen scheiden (Rom. 8:39). Een ander komt slechts zover; ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp, Markus 9:24.
3. Het is misvatting te denken dat ieder die een sterke overreding van zijn aandeel bereikt, die ook altijd behoudt, want hij die vandaag van de HEERE kan zeggen dat Hij zijn Toevlucht is (Psalm 91:2), en zijn Deel (Psalm 119:57), zal op een andere tijd zeggen dat hij afgesneden is (Psalm 31:23), en zich afvragen of de waarheid van Gods belofte in eeuwigheid zal feilen (Psalm 77:9).

4. Het is ook een misvatting te menen dat ieder die een goede kennis van zijn genadestaat bereikt, alle tegenwerpingen die ertegen worden ingebracht, formeel kan beantwoorden. Hij mag dan toch aan de slotsom vasthouden: "Ik weet Wien ik geloofd heb", 2 Tim. 1:12. Er zijn weinig gronden van de christelijke religie waarvan vele mensen zo overreed zijn, dat zij in staat zijn die tegen alle argumenten van het tegendeel formeel te handhaven. En toch mogen en zullen zij onwrikbaar aan hun bevinding vasthouden. Aldus is het ook in het geval waarover het hier gaat.
5. Het is geen geringere misvatting, zich in te beelden, dat de kennis van een aandeel in Christus die wij verdedigen, zou bestaan uit het ijdele en ongegronde vertrouwen dat vele goddelozen, onwetende atheïsten willen handhaven. Velen belijden bedrieglijk van Hem dat Hij hun Vader is, Joh. 8:41, en velen zien uit naar de hemel, zoals de dwaze maagden (Matth. 25:12), die zich daarin bedriegen. En toch moet gij hierom niet denken dat alle kennis van een aandeel misleiding en uit de lucht gegrepen is, al is het waar dat deze dwazen bedrogen zijn uitgekomen, want terwijl duizenden bedrogen worden, kunnen sommigen op goede en degelijke gronden zeggen: "Wij weten dat wij uit God zijn, en dat de gehele wereld ligt in het boze" (1 Joh. 5:19).

Note - De vertaler J. Valk merkt in zijn voorwoord het volgende op over dit kostelijke werkje van William Guthrie (leerling van Samuel Rutherford): Van de bekende en geleerde dr. John Owen wordt gezegd dat hij bij een zekere gelegenheid een klein verguld exemplaar van dit werk uit zijn binnenzak haalde, en tegen een Schotse predikant zei: "Deze schrijver acht ik een van de grootste godgeleerden te zijn geweest die ooit geschreven hebben. Het is mijn klein vademecum (= ga met mij) en ik draag het met het Griekse Nieuwe Testament altijd bij mij. Ik heb verscheidene folio's geschreven, maar in dit boekje is meer godgeleerdheid dan in die alle." Dr. Thomas Chalmers, hoogleraar theologie te Edinburgh in de tijd van Robert Murray McCheyne, zei ervan dat dit het beste boek was dat hij ooit had gelezen.

DJK - William Guthrie maakt hier op een pastorale wijze onderscheid tussen de zekerheid des geloofs in het hart, en de volle verzekerdheid des verstands waarover wij op grond van Gods Woord op onze website het volgende geschreven hebben:

Er is onderscheid tussen de zekerheid in het hart en de volle verzekerdheid des verstands. Met het hart gelooft men tot rechtvaardigheid en met de mond belijdt men ter zaligheid. Hierover spreekt de HC in zondag 7, dit geloof behelst een zeker weten en een vast vertrouwen dat niet alleen anderen maar ook mij vergeving van zonden geschonken is. Dit is de zekerheid in het hart van een verlore zondaar, hetgeen vrucht is van het zaligmakende geloof gewerkt door God den Heilige Geest in het uur der minne. Er is echter ook een verzekerdheid des verstands wanneer een verlore zondaar deugd en kennis bij zijn geschonken geloof heeft gevoegd, opdat hij na enige tijd en geestelijke opwas ook verstandelijk ten volle mag verstaan, en verwaardigd wordt om vanuit het Woord te kunnen verklaren, hetgeen hij voorheen met zijn hart mocht geloven en omhelzen. Hier kan een zondaar vanuit de

rechtvaardigingsleer der apostelen op zakelijke wijze verstandelijk verklaren bijvoorbeeld hoe hij met Christus een plant werd in Zijn kruisdood en een plant in Zijn opstanding, toen hij in Hem werd ingelijfd door geestelijke afsnijding en inlijving. Gaat de zekerheid van het hart dan buiten het verstand om? Nee beslist niet, want het geloof is door het gehoor door het Woord Gods. Maar met eerbied gesproken staat het verstand van een verlost zondaar even stil vanwege het grote wonder aan zijn ziel verheerlijkt is geworden. Hij weet in Wien hij geloofd heeft, hij weet hoe de vloek der wet van hem week en hoe de hemelse vrede in zijn hart indaalde, hij weet hoe hij verloren ging en behouden werd toen Christus tussen trad in het dodelijkst tijdsgewricht, maar mist vaak nog de woorden van de zaken om dit wonder van genade op zakelijke wijze verstandelijk uiteen te zetten gelijk de apostelen in hun zendbrieven. Een kind gebruikt een omhaal van woorden wat een vader in enkele bewoordingen zeggen kan. Wanneer de vrede en de eerste liefde enigszins beginnen te wijken, en het farizeïsme en de duivelen uit de hel de verheerlijkte genade in zo'n verlost zondaar verdacht pogen te maken bij God, is zo'n ziel spoedig terneer geslagen en begint aanvankelijk te twijfelen over zijn aandeel in Jezus Christus. Om geestelijk vaster te staan is het hem tot nut en vertroosting dat hij zijn zinnen geestelijk met vaste spijs oefent tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads, lees Hebr. 5:12-14 en Efeze 6 over de wapenrusting des geloofs, en derhalve onder biddend opzien meer kennis bij zijn geloof voegt. Weten om te weten is ijdele eer, maar overdenken hetgeen wij door een waar geloof weten is een evangelische plicht van een christen. Vele kinderen Gods zijn hier slordig in of verzaken dit, en helaas weinig dominees in onze dagen preken hierover. Lees 2 Petrus 1:5-12: "Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heere Jezus Christus. Want bij welken deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden. Daarom, broeders, benaastigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen. Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig Koninkrijk van onzen Heere en Zaligmaker, Jezus Christus. Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt."

Een toepasselijk woord van C.H. Spurgeon

In de tweede plaats wordt de Geest Gods de Geest der wijsheid genoemd, en in die hoedanigheid hebben wij Hem dringend nodig, omdat kennis gevaarlijk kan zijn als ze niet gepaard gaat met wijsheid, die de kunst is om hetgeen wij weten recht te gebruiken. Het is even belangrijk het Woord van God goed uit te delen als ten volle te verstaan. Sommigen immers, die een deel van het Evangelie goed hebben begrepen, hebben aan dat ene deel een te grote nadruk gegeven en daardoor een verwrongen christendom voorgesteld, tot schade van hen, die dat hebben aangenomen, omdat deze als gevolg daarvan op hun beurt er ook weer een verdraaide voorstelling van hebben gegeven. Iemands neus is een belangrijk deel van zijn gelaat, maar het is mogelijk deze zo groot te tekenen, dat ogen en mond en al

het andere hun betekenis verliezen en dan is zulk een tekening een karikatuur en geen portret meer. Op dergelijke wijze kunnen ook belangrijke leringen van het Evangelie zodanig overdreven worden verkondigd, dat zij de rest van de waarheid in de schaduw stellen en dan is de prediking niet langer het Evangelie in zijn eigen schoonheid, maar een karikatuur van de Waarheid. Sommige mensen echter – sta mij toe dat ik het zeg – zijn op deze karikatuur bijzonder gesteld. De Geest van God zal u het offermes leren hanteren om de offers te verdelen en Hij zal u laten zien, hoe ge de weegschalen van het heiligdom moet gebruiken om de kostbare specerijen in de juiste hoeveelheden af te wegen en te mengen. Elke ervaren prediker weet, dat dit van het hoogste belang is en het is goed, als hij elke verzoeking om dit te verwaarlozen, kan weerstaan. Helaas begeren sommigen van onze hoorders niet de volle raad van God te horen. Zij hebben hun geliefkoosde leerstellingen en zij zouden willen, dat wij van alle andere zwegen. (einde citaat)

WAT IS EIGENLIJK OUD GEREFORMEERD...??

Beantwoord uit de geschriften van OLEVIANUS en URSINUS en door EEN BRIEF aan Ds. E. du Marchie van Voorthuysen te URK

Hier volgen de bijlagen die de heer Bastmeijer bij zijn brief heeft bijgevoegd:

VERKLARING ROMEINEN 8 VERS 30

DOOR CASPAR OLEVIANUS

"Die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt!" Deze plaats stelt ons in een zeer voortreffelijke volgorde de oorzaken voor van onze zaligheid. Zij is te vergelijken met een gouden keten; en wie daarvan een schakel heeft, die bezit ook de overigen die eraan verbonden zijn. De keten is echter deze: 1. Stel u het gehele menselijke geslacht voor ogen, zoals het in de erfzonde ontvangen is, in de dood ligt, onbekwaam om iets goeds te bedenken, onder de heerschappij van de satan. Uit deze massa van verlorenen heeft God Zich voorgenomen te redden die Hij wilde. Het voornemen tot de redding is dus het eerste. Daarop volgt dan de verkiezing, let wel, niet wegens vooruit geziene werken (Ef.1 en 2 Tim.1). Want er kon niets goeds vooruitgezien worden, dan wat Hijzelf tevoren in ons zou beginnen of in ons leggen. 2. De krachtvolle roeping d.w.z. de inwendige en de uitwendige roeping is de tweede schakel. Want er worden velen uitwendig geroepen, is de begiftiging met het geloof, waardoor wij Christus worden ingelijfd. Daaruit worden wij gewaar dat wij uitverkoren zijn, omdat het geloof niet uit de vrije wil, zoals het koren uit de grond komt, doch uit de hemel in ons geplant wordt als gevolg van de uitverkiezing. Het geloof wordt aan niemand geschonken

dan aan de uitverkorenen, Hand.13 vs 48: "Daar geloofden zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven". Titus 1vs1: "Naar het geloof der uitverkorenen". Joh.6 vs 44: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke". Evenals bij de uitverkiezing, geldt ook bij de krachtdadige roeping geen vooruit geziene verdienste, opdat God alleen de eer zal hebben. 1 Kor.1; Jer.9; Ezech.36. Christus zegt in Joh.5 vs 25: "De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem van de Zoon van God, en die ze gehoord hebben zullen leven". Hij spreekt hier niet over het laatste oordeel, maar van de krachtdadige prediking van het Evangelie. De krachtdadige roeping of de inlijving in Christus is dus de tweede schakel; hieruit wordt men zijn verkiezing bewust, Rom.10:6-10: "Zeg niet in uw hart: Wie zal in de hemel opklimmen? Dat is Christus van boven afbrengen. Of: Wie zal in de afgrond nederdalen? Dat is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij? Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken, namelijk: Indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus en met uw hart geloven dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden; want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid". Nadat deze roeping in ons is geschied, gaat Hij nog voort ons in Woord en Sacrament te roepen, omdat ons geloof nog zo zwak is. Wanneer de uitwendige roeping door de Heilige Geest een echo vindt in het hart, dan is zij de krachtdadige roeping. Zo'n echo was er in het hart van David, Ps.27 vs 8: "Gij zegt ; "Zoek Mijn aangezicht; Ik zoek Uw aangezicht, o Heere!" En in Zach.13 vs 9: "Ik zal zeggen: Het is Mijn volk, en het zal zeggen: De HEERE is mijn God". 3. De derde schakel is de rechtvaardigmaking, d.i. de verklaring dat wij als lidmaten van Christus zijn vrijgesproken van alle zonden; dat is reeds geschied en geschiedt nog. Ik merk hierbij op, dat alle krachtdadige geroepenen gelovigen zijn. Deze zijn reeds gerechtvaardigd, d.i. met de gerechtigheid van Christus bekleed, Hand.13:39: "Door Deze wordt een iegelijk, die gelooft gerechtvaardigd". Bij de twee eerst schakels geldt geen verdienste van onze zijde, bij deze evenmin, Rom.4 vs 5: "Die niet werkt, maar gelooft in Hem. Die de goddeloze rechtvaardigt". 4. De verheerlijking en de vernieuwing zowel van de geest als van het lichaam geschiedt en zal geschieden. Zij geschiedt zoals in 2 Kor.3:18 beschreven: En wij worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest". Hij wil dat Zijn heerlijkheid zal schijnen in de uitverkorenen. De volmaaktheid zal beginnen bij de opstanding, dan zal Hij zijn bruid voorstellen in heerlijkheid, Ef.5:27. Ook hier geldt geen verdienste, want de heerlijking is als 't ware een nieuwe schepping, die heerlijker is dan de eerste. De eerste is beslist zonder onze verdienste geschied; want hoe hadden wij haar kunnen verdienen toen wij nog niet waren. Evenzo is het bij de tweede, bij de verheerlijking.

OLEVIANUS OVER DE RECHTVAARDIGMAKING

Door Paulus zegt God in Rom.4vs5: "Doch degene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid". God spreekt deze goddeloze rechtvaardig ter wille (vanwege) een vreemde gerechtigheid, namelijk die in Christus is en niet in hem. Want de Schrift noemt deze mens een goddeloze, die door Christus moet worden gerechtvaardigd. Daarom spreekt ook David niet hen zalig, die geen zonde hebben, want niemand van ons in zonder zonde, 1 Joh.1:8, maar degenen, die God, hoewel zij zonden hebben en tot in het graf daartegen hebben te strijden, nochtans hun ongerechtigheid vergeven en hun zonden bedekt heeft, namelijk met de gehoorzaamheid van Christus, zoals Paulus laat volgen op de voorgaande teksten, Rom.6 en 7. Als echter de spreekwijze : "Wij worden alleen door het geloof gerechtvaardigd, zo te verstaan alsof het geloof zo'n kostelijke deugd zou zijn, dat wij vanwege het geloof door God rechtvaardig worden gesproken? Neen, dan zouden we het geloof in de plaats van Christus stellen, "Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing, opdat het zij, geschreven is" Die roemt, roeme in de Heere", 1 Kor.1:30 en Jer.9:27. Alleen Christus de Gekruisigde is dus onze volkomen gerechtigheid. Maar ik versta het zo, dat wij door het geloof Christus aannemen, Die onze gerechtigheid is en ons tot kinderen van God maakt, zoals Johannes zegt: "Zovelen Hem (Christus) aangenomen hebben, die heft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn naam geloven, Joh.1:12. Aldus grondvest het geloof zich op Christus, die ons beloofd was en nu is Jes. 53:11: "Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, vele rechtvaardig maken". En dan voegt hij er de oorzaak aan toe" "Want zal hun ongerechtigheden dragen". Vergelijk hiermee Hand.13:38,39 en Luk.18:13. UIT DE VERKLARING VAN DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS DOOR ZACH. URSINUS over ZONDAG 23. Hoe wordt de rechtvaardigheid van Christus de onze, daar zij buiten ons is? Daar het ongerijmd lijkt, dat wij gerechtvaardigd zouden worden door iets dat buiten ons bestaat, zo moeten wij nader uiteenzetten op welke wijze de voldoening of de gehoorzaamheid van Christus de onze wordt. Wij kunnen toch niet door haar rechtvaardig zijn, tenzij ze de onze is of ons wordt toegerekend; evenmin als een muur wit is, zo men haar niet heeft gewit. Zij wordt derhalve de onze of zij wordt ons geschonken op tweeërlei manier. God zelf schenkt ons de gerechtigheid van Christus, d.i. Hij rekent ze ons toe, en houdt ons voor rechtvaardig op grond van deze, even alsof zij de onze ware. 2. Wij eigenen ze ons toe, daar wij de gerechtigheid van Christus door het geloof aannemen, d.i. vastelijk overtuigd zijn dat God ze ons geeft, op grond van deze ons rechtvaardig rekent en van alle schuld vrijspreekt. De toepassing is alzo tweeërlei met het oog op God en op ons. Met het oog op God is deze toepassing de toerekening van Christus' rechtvaardigheid, naardien God de gerechtigheid van Christus, aangebracht om voor ons te gelden, aanneemt en uit kracht van deze ons voor rechtvaardigen houdt, evenals of wij nimmer gezondigd of zelf een voldoende straf voor onze zonden geleden hadden. Met het oog op ons is deze toepassing een daad van het geloof, waardoor wij vast overtuigd zijn, dat deze rechtvaardigheid ons geschonken en toegerekend wordt. Deze twee soorten van toepassing moeten samengaan. God toch past ons op deze voorwaarde de rechtvaardigheid van Christus toe, dat wijzelf ze ons ook toe-eigenen door het geloof. Al biedt iemand een weldaad aan een ander aan, deze wordt hem niet toegepast en is de zijne niet, tenzij die andere ze aanneemt. Zonder onze toe-eigening bestaat derhalve de goddelijke

schenking niet. En toch is ook onze toe-eigening van God. God rekent ons immers de voldoening van Christus toe en daarna werkt Hij het geloof in ons, waardoor we ons die toegerekende rechtvaardigheid toe-eigenen. Hieruit blijkt, dat de goddelijke toepassing aan de onze, die van het geloof, voorafgaat en haar ten oorzaak strekt, al heeft ze niet zonder de onze plaats. "Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren", Joh.15:16. Uit alles wat wij nu over deze beiden soorten van toepassing hebben gezegd, blijkt ten eerste, dat het niet ongerijmd is te zegen, dat wij worden gerechtvaardigd door de rechtvaardigheid van een ander. Toch is de rechtvaardigheid, waardoor wij worden gerechtvaardigd, niet geheel en al een vreemde, maar wordt de onze door toe-eigening. De Persoon en stof waarin zij bestaat is Christus. Wij zijn het voorwerp en de stof waarvoor zij bestaat. In zoverre zij ons wordt toegerekend. Ten tweede, dat het woord toerekening een enger begrip omvat dan het woord toepassing of toe-eigening. Het eerste wordt alleen met het oog op God gebezigd, het laatste ook net het oog op ons. Ten derde, dat God de gerechtigheid van Christus op een andere wijze toepast dan wij onszelf. God eigent ze ons door toerekening, wij eigenen ze ons geloof of aanname. Ten vierde, dat het woord rechtvaardig maken in de kerk niet beduidt op wettische wijze van onrechtvaardig rechtvaardig maken, doordat wij deze hoedanigheid, de rechtvaardigheid, verkrijgen; maar op evangelische wijze de onrechtvaardige rechtvaardig rekenen, vrij spreken van schuld en niet willen straffen, omdat de voldoening van een ander hem is toegerekend.

Bastmeijers naschrift: Ds. du Marchie van Voorthuysen vond het niet nodig de hierin opgenomen brief te beantwoorden. Daarom vond ik het nodig om deze te publiceren met de gedeelten uit de geschriften van twee echte Oud Gereformeerden om de tegenwoordige leer te kunnen vergelijken met die van vroeger. De lezers zal wel bekend zijn dat Ursinus en Olevianus de opstellers waren van de Heidelbergse Catechismus, die in 1563 in het licht kwam. Ze werd door de Dordtse Synode (1618-1619) goedgekeurd en als een der formulieren van enigheid aangenomen.

Ten laatste nog het volgende als reactie op P. Rickeldraad: Dit was de geestelijke doorleving van het verdoemende en verzoenende recht Gods in de bekering van John Warburton!

John Warburton in zijn boek Weldadigheden... :

“ Ik ging dan naar bed, iets meer op mijn gemak dan gewoonlijk, maar het duurde niet lang, of die tekst donderde in mijn hart en in mijn oren: “De goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle godvergetende heidenen.” “O”, riep mijn ziel uit, “dat ben ik, dat ben ik. Ik ben de goddeloze ellendeling, die God vergeten heeft, die Hem bedrogen, beledigd en versmaad heeft. O, mijn arme, ellendige verloren ziel, gij zult naar de hel moeten met alle godvergetende heidenen!” O, de verschrikkelijke gewaarwordingen, die ik ondervond! Ik dacht waarlijk, dat de duivel mij kwam halen met lichaam en ziel beide. O, hoe schreide het binnenste mijns harten tot God, dat Hij mij nog die nacht liefde te sparen. Hoe menigmaal beloofde ik, dat ik alles zou doen, wat in mijn vermogen was, om Hem te behagen en smeekte met tranen, dat Hij niet zou toelaten, dat de duivel mij deze nacht haalde. En ik dacht, dat de Heere mij hoorde, want ik gevoelde mij wat rustiger en viel kort daarop in slaap. Toen ik 's morgens ontwaakte, was ik vervuld met dankbaarheid, dat God mij gespaard had en ik nog niet in de hel lag.

DJK: *Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt? (Rom. 2 vers 4)*

En wie kan het zeggen, dacht ik, of God geen genade wil bewijzen aan zo'n snode booswicht, die zo geruime tijd tegen Hem gezondigd heeft en evenwel gespaard is tot op dit ogenblik. Ik bad met alle krach, ten mijner ziel, dat Hij mij alle begane zonden wilde vergeven, en beloofde, dat ik in de toekomst een heilig leven wilde leven en alles in het werk zou stellen, om Hem te behagen en Hem te vrezen al mijn dagen. Inderdaad, verscheidene dagen achtereen gevoelde ik mij tamelijk op mijn gemak. O, de vrees, die ik had, om te zondigen! “Want” dacht ik, “als ik mij terughoud van te zondigen, wil misschien God mij op Zijn tijd alle begane zonden vergeven.” En zo vast besloten was ik, om God niet meer te onteren, dat ik in een verborgen plaats ging, waar alleen Gods oog mij zien kon en waar ik uit al de kracht mijner ziel aan God beloofde, de wereld te verlaten, mij tot Hem te keren, en voor Hem te wandelen waarover ik Hem tot getuige nam van mijn oprechtheid. Maar helaas! helaas! wat is al onze vleselijke oprechtheid? De eerste rukwind van de duivel blies dit weg als kaf voor de wind. Verscheidene jaren had ik de gewoonte gehad om kaart te spelen. “Wat zal ik doen”, dacht ik, “als de Zaterdagavond aanbreekt! Ik ben uitgenodigd enige partijtjes op de kaarttafel te spelen, maar ik zal niet gaan en zij zullen niet om mij komen.” 's Zaterdagavond echter kwam mijn partner aan de speeltafel mij halen. Hij zei dat het tijd werd en vroeg mij, of ik gereed was. “Wat zal ik doen?” dacht ik. “Als ik weiger, zullen ze mij voor een Methodist schelden en dat in de gehele omtrek bekend maken. Ik zal nog één keer meegaan, en hen dan zeggen, dat ik van plan ben niet meer te komen.” Met dit besluit ging ik henen. Maar o, de ellende die mij overviel, alsof ik aan de galg moest. Doch de vrees voor godsdienstig en een Methodist uitgescholden te zullen worden, overviel mij zo, dat ik het huis binnentrad en met de rest aan de tafel ging zitten. Als de kaarten waren gedeeld en ik juist de mijne genomen had, o, hoe staarde mijn schuld mij toen in het aangezicht!

Hoe bulderde de consciëntie mij toen in de oren, dat ik mijn geloften verbroken had, waarover ik God tot getuige had aangeroepen! En ook de oude tekst kwam als een donderslag, die lichaam en ziel beven deed: "Bedriegt u niet; God laat zich niet bespotten; want zo wat de mens zaait, zal hij ook maaien."

DJK : *Want door de wet is de kennis der zonden, Rom. 3 vers 20. Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood. En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, (...). En het gebod, dat ten leven was, hetzelfde is mij ten dood bevonden, Rom. 7:8-10.*

Ik was zo ontsteld en verward, dat ik niet wist, wat ik deed, en kon met geen mogelijkheid meer zeggen, welke kaart ik leggen moest, alsof ik in mijn gehele leven nooit een kaart gezien had. Kortom ik verloor het spel volkomen, wat mijn tegenpartij zó boos maakte, dat hij mij de grootste gek noemde, die hij ooit gezien had en de anderen lachten er hartelijk om. Ik maakte er mij zo goed mogelijk af en om te voorkomen, dat ze het ware van de zaak te weten kwamen, zei ik, dat ik helemaal niet wel was en naar huis moest. Nadat ik dit gezegd had, nam ik zonder veel complimenten mijn hoed, en daar het reeds donker was, ging ik het veld in, waar geen menselijk oog mij zien kon. Het was een zeer donkere avond en o, wat een ellendige gewaarwordingen in mijn hart! Ik dacht aan mijn geloften en dat ik ze verbroken had, aan de vreselijke majesteit van die God, Dien ik wel duizendmaal bespot had en aan de verschrikkelijke zekerheid van een naderende dood. Toen kwamen de ontzettende woorden in mijn gemoed: "Dewijl Ik geroepen heb en gijlieden geweigerd, Mijn hand uitgestrekt heb en daar niemand was die opmerkte; en hebt al Mijnen raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild, zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen. Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt." Spreuken 1:24-26. Zij deden mijn haren te berge rijzen en mijn arme ziel zodanig beven, dat ik vreesde elk ogenblik in de hel te zullen neerstorten. De banden mijner lendenen werden los en wat ik moest doen of waarheen ik gaan moest, wist ik niet. Ik viel op mijn knieën en trachtte te bidden, doch deze tekst stopte in een ogenblik mijn mond: "Het offer der goddelozen is de Heere een gruwel", Spreuken 15:8. Toen riep ik: "Het is voor eeuwig verloren, want ik ben de snoodste ellendeling van degenen die in of buiten de hel zijn, en als God nu niet wil horen naar de gebeden van een arme goddeloze zondaar, dan is het voor eeuwig verloren." Daarop kwamen al mijn zonden van kindsbeen af als een heirleger tegenover mij en dat met zulk een geweld, dat zij mij daadwerkelijk met lichaam en ziel ter aarde sloegen, waar ik een tijd lang bleef liggen, daar ik niet meer kracht behield dan een pasgeboren kind om te kunnen opstaan en ik geloofde waarlijk, dat ik spoedig zou zijn ter plaatse, waar geen hoop is.

DJK : *Een ziel is onder de heerschappij der wet of der genade. Hier is Warburton nog steeds onder de vloek der wet die in ziel de zonden levend gemaakt hebben. "Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? Dat zij verre; want indien er een wet gegeven ware, die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn. Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden. Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden," Gal. 3:21-24.*

Maar o, de verbazende goedheid van een beledigde God! Hij gaf mij een kleine bemoediging: "Zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden." Matth. 7:7. "Wat kan dat beduiden?" riep ik uit; "het kan nooit willen zeggen dat ik zoekende ben of vinden zal." Ik stond op en keek in het rond, om te zien of er iemand in de nabijheid was, die deze woorden gesproken kon hebben; doch ik zag en hoorde niemand. En wederom werden de woorden met nog meer kracht in mijn ziel herhaald: "Zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden." Dit bemoedigde mijn arme ziel zo, dat ik wederom tot God riep om genade en Hem zeide, dat als Hij mijn zonden vergeven wilde, ik dan de gehele wereld zou zeggen, wat Hij voor mij gedaan had. Toen ging ik huiswaarts, vast besloten, dat ik nacht en dag zoeken zou naar genade en vergiffenis mijner zonden totdat ik die vond. Ik ging enigszins bemoedigd naar bed en stond vroeg in de morgen op, zegenende de Heere uit mijn ganse hart, dat Hij mij wederom een nacht had willen sparen. Na het ontbijt ging ik naar Bolton, om Dominee Jones te horen, de Heere smekende met tranen, dat Hij mij iets wilde laten horen tot vertroosting mijner ziel. Waarlijk dacht ik, dat dit de tijd was, dat ik Hem vinden zou. Als ik Hem zo ernstig zou gezocht hebben, verwachtte ik volkomen, dat mij mijn zonden zouden worden vergeven en ik met blijdschap huiswaarts zou keren. Maar o! wat werd ik teleurgesteld! Ik dacht, dat Dominee Jones predikte tot niemand als tot de uitverkorenen en dezulken die wedergeboren waren! Ik zonk daarop weder in wanhoop weg en schreeuwde met bitterheid mijner ziel uit: "O, dat ik een der uitverkorenen ware! O, dat ik een dergenen ware, die wedergeboren zijn! Wat zal ik aanvangen. Waarheen zal ik vlieden? Ik heb gebeden en ik heb gesmeekt ik behoor niet tot de uitverkorenen. O, mijn arme ziel, arme ziel! gij zijt voor eeuwig verloren, het is te laat. O, eeuwigheid, eeuwigheid! Hoe zal ik bij een eeuwige gloed kunnen wonen!" O, de ellendige reis, die ik huiswaarts had; niets dan ongeluk en ellende, en wat dit nog verzwaarde was, dat mijn ogen een weinig ontsloten waren voor het kwaad van mijn eigen hart.

DJK : *Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, daar is ook geen overtreding, Rom. 4: 15.*

Ik zag, dat de boze gedachten, zowel als de boze daden zonden waren tegen God, en God bracht die tekst met zo'n kracht in mijn ziel, dat ik dacht dadelijk ter helle te zullen neerzinken: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen." Gal. 3: 10. Er viel zulk een licht op deze woorden, dat ik zag en ook gevoelde, dat ik volkomen vervloekt was, zonder mogelijkheid van ontkoming; en deze woorden, volgens mijn eigen oordeel, voltooiden en verzegelden mijn gewisse verdoemenis met geen minder kracht dan de voorgaande: "Want wie de gehele Wet zal houden en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen." Toen zag ik, zo klaar als de zon op de middag schijnt, de heiligheid en gerechtigheid van God in mijn verdoemenis, en dat het ten enenmale onmogelijk was, voor hetzij God of mens, om mij te redden. Nu gevoelde ik, dat het te laat was en dat er geen hoop meer kon zijn tot in eeuwigheid. Nu zag ik, dat ofschoon ik berouw mocht hebben en tranen van bloed wenen, dit niet kon vervullen "al hetgeen in het Boek der Wet geschreven was." Nu werd ik geleid om te zien, dat deze Heilige Wet vereiste zowel Heilige gedachten als Heilige daden, en onmiddellijk daarop viel in mijn ziel: "Gij zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw ziel en met geheel uw hart en uw naaste als uzelfen." En wederom klonk

het als een verschrikkelijke donder: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen in het Boek der Wet geschreven is, om dat te doen."

DJK : *Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven, Rom. 1:17.*

O! het "o m d a t - t e - d o e n " sloeg mij in stukken, gelijk een pottenbakkersvat en benam mij daar het laatste greintje hoop, dat God mij zou kunnen redden in een weg bestaanbaar met Zijn gerechtigheid. Nu zag ik zo klaar als de middag Zijn heiligheid en gerechtigheid in mijn verdoemenis; en ik zeide Hem, dat wanneer ik in de hel kwam, ik alle duivelen daar zeggen zou, dat Hij mij geen onrecht gedaan had, maar dat ik alles mijzelf te wijten had. Ja, dat ik God zou rechtvaardigen in Zijn toorn uit te storten op zo'n monster, die tot zo'n hoogte van ongerechtigheid was opgeklommen, die zoveel geloften gedaan en wederom alle verbroken had, die al dieper en dieper in de zonde was ingedompeld, en een zo grote bespotter van God geweest was. Nu echter zag ik duidelijk, dat mijn oordeel bezegeld was, want deze woorden kwamen direct op de voorgaande: "Tot de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, zal geen jota of tittel der wet voorbijgaan, totdat alles zal zijn geschied." Zo zag ik, dat God de onveranderlijke is in de deugden Zijner heiligheid en gerechtigheid en dat Hij de schuldige geenszins kan onschuldig houden. In deze ellendige staat verkeerde ik enige maanden. Soms viel ik in een vlaag van wanhoop, en dacht: "O, als ik hier slechts enige troost genieten mocht, al was dan ook hierna de hel mijn deel." Want dat ik hierna in de hel zou zijn, daarvan was ik overtuigd, want "Vervloekt is een iegelijk", enz.; en dat ik er een was van degenen die niet gedaan hadden van al hetgeen in het boek der wet geschreven stond, was mij bekend. Welaan, dacht ik, laat mij hier toch een weinig verkwikking hebben, om de ellende van mijn tegenwoordige gewaarwordingen ten onder te houden, en wat hierna betreft, ik kan maar verloren zijn. De beste manier, om dit besluit vervuld te zien, scheen mij toe, mede te doen aan het hooi keren, want het was nu de hooioogst. Daarom ging ik naar een naburige boer en vroeg hem, of hij niet een werkman nodig had. Hij zei "ja" en verzocht mij naar het veld te gaan. Toen ik bij de mannen kwam, werd ik door enigen bespot, door anderen werd geroepen: "Warburton is Methodist geworden" en tezamen kwamen ze overeen, om mij uit te lachen. Zij kenden mij en hadden gehoord, dat ik Methodist geworden was. Ik trachtte dit alles met een lach goed te maken, doch was in mijn binnenste zeer kwaad.

DJK : *De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet [weder] opkomen, 1 Samuel 2:6. Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid; des avonds vernacht het gewezen, maar des morgens is er gejuich, Psalm 30:6.*

Toen toch dacht ik, deze lieden gaan allen naar de hel, zowel als ik, en zie eens hoe genoeglijk zij zijn! En wederom besloot ik even genoeglijk te zijn als zij, want zei ik, als ik naar de hel ga, zij eveneens en ik zal er toch niet alleen zijn. In de namiddag van dezelfde dag zou er een hooifeest zijn, zo men dit noemt, en dit zou gehouden worden op en plaats, een mijl of vier van ons verwijderd. Mijn medewerkers verzochten mij, met hun mee te gaan. Maar o, welke gewaarwordingen had ik bij tijden op de weg daarheen. Toen wij daar aankwamen, was het allereerste natuurlijk het bierhuis, en ik was besloten mij dronken te drinken, om mijn ellende te smoren,

en mij zo goed als anderen te vermaken. Ik was daar echter nog maar enige minuten geweest, of die tekst der Schrift klonk als een donderslag in mijn arme ziel: "Daarom, dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen door een man, die Hij daartoe geordineerd heeft", Hand. 17:31. En de andere tekst die als een bliksemstraal daarop volgde, was: "Het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel", Hebr. 9:27. Mijn arme knieën sloegen tegen elkaar, mijn haar bewoog zich op mijn hoofd, en ik stond op en ik ging naar buiten met al de verschrikkingen der verdoemden in mijn ziel. Ik haastte mij weg van die plaats, zo snel ik maar kon, vrezende somtijds, dat de duivel mij grijpen zou, al eer ik mijn huis zou bereikt hebben, en somtijds viel ik op mijn knieën, met de uitroep: "O God, wees mij zondaar genadig!" Doch mijn mond werd gestopt door dit woord: "Het gebed der goddelozen is de Heere een gruwel." Spreuken 15:8.

DJK : *Gij zijt vermoeid door uw grote reis, maar gij zegt niet: Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek, Jes. 57:10.*

Ik was overtuigd, dat een zo goddeloze ellendeling als ik was, nog nooit op aarde had geleefd, en o, de kwellingen, de gramschap, de gevangenschap, de ellende, die ik doormaakte! Welke vreselijke en oproerige gedachten rezen er in mijn hart op tegen God, dat Hij mij een menselijk wezen gemaakt had, die een onsterfelijke ziel had, die al de kwellingen van Zijn toorn in de hel zou moeten dragen, waar geen drupje water is om de tong der verdoemden te verkoelen, en waar zij tot in alle eeuwigheid zullen uitroepen: "Want Zijn toorn is gekomen, want Zijn toorn is gekomen!" Hoezeer benijdde ik de dieren des velds. "Deze arme schepselen", zei ik, "hebben geen zielen om geoordeeld te worden", en o, de toorn en gramschap, die in mijn hart kookte tegen God, dat Hij mij geen hond gemaakt had, of een wezen, dat geen ziel had, die moest geoordeeld worden voor Zijn rechtvaardig gericht. Vóór dezen had ik menigmaal krachtige verzoeken gehad, om een eind te maken aan mijn ellendig leven, maar nu was ik ten volle besloten, om het ten uitvoer te brengen, want één gedachte kon ik niet opzij zetten en wel deze, dat hoe langer ik op de wereld leefde, hoe meer ik zondigen zou, en hoe meer ik zondigde, des te zwaarder zou mijn verdoemenis zijn. Zodat ik het tot een besluit bracht, hoe spoediger ik mijn voornemen ten uitvoer bracht, hoe minder ik zou te verantwoorden hebben. Verschillende keren ging ik in mijn slaapkamer met mijn scheermes, vast besloten mij de keel af te snijden, maar in plaats dat ik daartoe kwam, werd ik altijd genoopt op mijn knieën te vallen en de Heere te smeken, dat, indien zulks mogelijk was, Hij mij barmhartigheid wilde bewijzen. Doch een vernieuwd gezicht van Gods recht in een rechtvaardige Wet, bracht mij er telkens toe te geloven, dat het voor God onmogelijk was, om mij genade te bewijzen, zowel als het voor Hem onmogelijk was op te houden te bestaan. Mij dunkt, ik zal nooit vergeten, de nacht vóór God mijn ziel verlost. Ten volle besloten mijzelf kwaad te doen, ging ik op zaterdag omstreeks middernacht naar een waterput en daarhenen gaande, deed ik een plechtige belofte, dat niets mij zou verhinderen om mijn voornemen uit te voeren.

Als ik tot de put genaderd was, o wat kreeg ik een vreselijk gezicht van de majesteit, rechtvaardigheid en heiligheid van God geopenbaard in een rechtvaardige Wet. Ik zag zo klaar als de zon op de middag, dat de Wet heilig was, recht en goed; en dat God mij geen onrecht gedaan had, doch dat de ganse oorzaak van mijn verdoemenis bij mijzelf lag. Ik had zo'n gezicht van Gods dierbare volmaaktheden Zijner

heiligheid, dat ik voor Hem neerknielde en Hem zeide, dat ik Hem kon rechtvaardigen voor mensen en duivelen. Ik zeide plechtig "Amen" op mijn eigen verdoemenis, en inderdaad wilde ik geen zaligheid, die tot oneer zou zijn van een zo heilig en rechtvaardig God. Nadat ik enige tijd met deze overdenkingen was bezig geweest, stond ik op om in de put te springen, maar deze woorden klonken mij in de oren, naar mijn gedachten alsof een mens ze mij toeriep: "Wie weet?" Ik bleef staan en zei: "Wie kan dat zijn?" "Wie weet?" De woorden klonken weder en wederom in mijn ziel en er scheen iets in mijn hart te ontspringen, wat mij de woorden aldus uitlegde: "Wie weet, God mocht nog genade hebben voor uw arme ziel? Manasse, de moordenaar aan het kruis, Saulus van Tarsen, Maria Magdalena en vele anderen hebben Zijn vergevende genade ontvangen; en wie weet of die arme ellendeling, John Warburton, nog genade vinden moge?" Dit belette mij, mijzelf te verdrinken. Ik gevoelde mijn hart een weinigje lichter en als ooit mijn ziel in het gebed uitging, geloof ik, dat het toen was. Een hoopje ontsprong in mijn hart. "Wie weet", dacht ik, "of niet God ten laatste mijn geroep zal willen horen?" Daar het de volgende dag Zondag was, besloot ik, des morgens naar Manchester te gaan en nog eens te trachten enige vertroosting te bekomen. Vele malen was ik reeds naar Manchester en andere plaatsen, ver en nabij gegaan, om een weinigje verlichting voor mijn hart, doch alles tevergeefs. Dit zou, naar ik meende, de laatste dag zijn, om nog eens één poging te wagen. Na het ontbijt ging ik op reis naar Manchester, maar o, de overwegingen van mijn gemoed, die ik op de weg had! Ik stond stil en dacht terug te keren, want ik overlegde, dat het voor God onmogelijk was, om met behoud van Zijn rechtvaardigheid, aan mij genade te bewijzen. Wederom besloot ik terug te keren; maar de woorden: "Wie weet?" kwamen weer in mijn overdenking en een hoopje scheen in mijn hart op te gaan, met een: "Mocht de Heere mij arme zondaar genade bewijzen." Voor enige ogenblikken was de tekst mij zeer zoet: "Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." 1 Timoth. 1: 15. O, wat riep mijn ziel tot God uit of Hij mij de genade schenken wilde, mij, de voornaamste, de snoodste onder de snoden! Daarop kwamen deze woorden met buitengewone zoetheid en dierbaarheid in mijn gemoed: "Want het zal nog voor een kleine tijd zijn, dan zal Hij het op 't einde voortbrengen en niet liegen: zo Hij vertoeft, verbeid Hem; want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven." Hab. 2:3. O, hoe versterkt en bemoedigd was mijn arme ziel! en ik ging voort, hopende en biddende, dat de Heere mij in genade ontmoeten zou.

DJK : *Hier begon het Evangelie te gloren, maar de Zon der gerechtigheid was in zijn ziel nog niet opgegaan. Een bemoediging, maar John was nog niet geheel verloren gegaan. Kom dan herwaarts gij die vermoeid en belast zijt en IK zal u rust geven, zegt Christus.*

Des morgens ging ik naar de Mosley Straat Kapel en spoedig nadat ik neergezeten was, beklom een eerwaardig oud man de preekstoel. O, wat beefde mijn ziel uit vrees, dat hij mij een boodschap van God brengen zou van toorn en verwerping. Wat gevoelde ik een benauwdheid en zwaarmoedigheid, toen hij bij het lezen van het hoofdstuk tot deze woorden kwam: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen." Gal. 3: 10. Nooit kan ik een duizendste deel uitdrukken van de ellende en het gevoel der schuld, waaronder ik geraakte. Ik zag dat mijn ziel veroordeeld was tot een gewis verderf, en dat tot in alle eeuwigheid. Wat de oude man gepredikt heeft, zou ik niet kunnen zeggen; maar

dit weet ik, dat ik veroemd was en bij tijden dacht, dat ik in de hel zou neerstorten, terwijl ik nog in de Kapel was.

DE TREKKENDE LIEFDE DES VADERS

DJK : *Laatste veroordelingen ten dode, en de trekkende liefde des Vader, Joh. 6:37,44.*

Nadat de dienst geëindigd was, zwierf ik straat in straat uit, tot, dat ik inderdaad geloofde, dat ik van mijn verstand beroofd was. Ik keek om en bemerkte, dat twee mannen mij volgden, die mij kwamen halen, naar ik vreesde, om mij in het krankzinnigengesticht te brengen. De eerste plaats, waar ik kon neerzitten en mijn smart lucht geven, was de St. Georgekerk, en daar ik geen mens in mijn nabijheid zag, zette ik mij neer op de trappen en weende daar, totdat ik geen kracht behield om te kunnen wenen. Na enige tijd stond ik op en dacht ik huiswaarts te gaan, om een eind te maken aan mijn ellendig leven. "Ja", zei ik, "ik zal er een eind aan maken, en het ergste dan te weten komen." Op mijn weg daarheen geraakte ik, zo ik dacht, in de Cannonstraat, en bemerkte daarin een kapel, waarin mensen binnengingen. Het schoot mij te binnen dat het de kapel was van Ds. Roby, die ik in gezelschap van mijn moeder één of tweemaal had bezocht. Ik stond stil en zei: "Zal ik er in gaan?" "Neen", dacht ik, "dat doe ik niet. De dominee zal de tekst nemen: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgene dat geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen." Ik liep een eindje de straat in en stond weer stil. "Wie weet?" kwam dadelijk in mijn gemoed. "Welaan", sprak ik, "ik kan maar veroemd zijn"; en besloot in de kapel in te gaan, zeggende bij mijzelf: "Kom ik om, dan kom ik om." Zo ik ooit een plaats der aanbidding binnentrad met een kreet uit het diepst mijner ziel dat God, indien het mogelijk was, genade wilde bewijzen aan een mens in een zo wanhopig geval, ik geloof, dat het toen was. Toen ik in de kapel neerzat, schenen al de verschrikkingen der hel op mij te komen. Ik beefde van het hoofd tot de voeten en wenste, dat ik er nooit binnengegaan was gegaan.

DJK : *Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen...(...) Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage, Joh. 6:37-44. Niemand komt tot de Vader dan door Mij.*

Nadat het eerste vers geëindigd was, ging Ds. Roby voor in gebed, aan het eind waarvan hij zich enige woorden liet ontvallen, die ik vast geloof, dat uitsluitend voor mij waren. Hij smeekte God dat, indien hier iemand was, die een laatste poging deed op Zijn genade, Hij zich dan aan de zodanige wilde betonen als zijn God. Ik deed mijn uiterste best om mij in te houden, dat ik niet uitriep: "Ja, hier is een arme verloren John Warburton. Hier ben ik om de laatste poging te doen." O, hoe ging mijn ziel uit tot God in het gebed, of Hij zich wilde openbaren! Nadat het gebed geëindigd was, werd er nog een vers gezongen vóór de predicatie. Geheel mijn hoop scheen vernietigd te zullen worden, toen ik de dominee de bijbel van het kussen zag nemen om zijn tekst te zoeken. "O", dacht ik, "hij zoekt zeker naar de vreselijke tekst die mijn hart gedurende deze maanden vaneen gescheurd heeft." Hoe zal ik het maken als hij die tekst neemt: "Vervloekt is een iegelijk"? O, wat zal er van mij worden? "Ik moet in de hel verzinken als hij die neemt." O, de gewaarwordingen, die ik gevoelde! Ik kon er maar geen denkbeeld van vormen, waarom hij zolang

talmde om de bijbel weer op het kussen te leggen. Tenslotte deed hij het, en ik zag, dat hij hem midden opensloeg. "Geloofd zij God", fluisterde mijn ziel, "de tekst is niet: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen" O, de verwachting die binnen in mij ontsprong! "Heere, vergeef mijn zonden, als het U belieft Heere, wees mijn arme verloren ziel genadig", barstte mij uit het hart...

Hier werd zijn hart gescheurd door geestelijke besnijdenis

DJK : *En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade. Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw hebben; en Hij mocht een zegen achter Zich overlaten tot spijsoffer en drankoffer voor den HEERE, uw God, Joel. 2:13-14. Of weet gij niet, dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, Rom. 6:3-4a. Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden, Rom. 7:4. In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus; Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft, Kol. 2:11-12, Rom. 2:29.*

En toen Ds. Roby zijn tekst las, o de verwondering en de heerlijkheid die in mijn ziel kwam! De dierbare tekst was: "Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevangen gevoerd, Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja ook de wederhorige om bij U te wonen, o Heere God!" Ps. 68:19. O, de liefde, vrede en blijdschap die in mijn hart vloeide toen de woorden uit zijn mond kwamen! Zij waren waarlijk mijn ziel zoeter dan duizenden van goud of zilver.

Hier wekte Christus hem op ten uiterste dage, de wedergeboorte!

DJK : *Hier openbaarde zich Christus middels het Woord aan zijn verloren ziel, en werd hij genadig verlost, en werd hem het geloof, en het leven in Christus geschonken, werkende middels de uitgestorte liefde in de ziel. Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus; Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods...(...) En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven, Rom. 5:1-5, Rom. 7:6, Kol. 2:13, Gal. 3:25-27.*

Ik was enkel verwondering, en zei in mijn hart: "Wat mag dit beduiden? Waar zijn mijn zonden? Wat kan toch de bedoeling van dit alles zijn? Waar is mijn last en de toorn en verschrikking, die ik zoveel maanden achtereen gedragen heb?" En wederom vloeide de tekst in mijn ziel: "Gij hebt de gevangenis gevangen gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorige om bij U te wonen, o Heere God!" O, ik wist niet, waar mijn aangezicht te verbergen! Mijn ziel fluisterde aldoor: "Waarlijk het kan niet voor u bedoeld zijn; is het een droom? is het een droom?" Ik zocht naar mijn zonden, naar mijn last, naar de toorn en de ellende, die ik zo lang in mijn arme verwarde ziel had omgedragen, en kon

noch schuld noch zonde, toorn noch gevangenschap vinden, want de Zaligmaker mijner ziel had ze allen weggenomen. Een klaar gezicht van Zijn lijden en dood werd mij gegeven en dit brak mijn hart in stukken. O, hoe zag ik op Hem en rouwklaagde! "Wat heb ik gedaan?" riep ik uit; "ik heb de Heere gekruisigd. O, mijn vervloekte zonden, waardoor ik de nagelen in Zijn handen en voeten, en de speer in Zijn hart gestoken heb. O goddeloze, goddeloze die ik ben! En kunt Gij, wilt Gij mij verlossen en vergiffenis schenken, niettegenstaande al mijn vervloekte zonden?"

Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en...(..) heb ik op de heup geklopt, Jer. 31:19

DJK : Evangelische droefheid en berouw naar God.en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene, Zach. 12:10, Jes. 57:15, Lukas 7:37-38.

Hoe wonderlijk werd mijn ziel ingeleid om te zien, dat de dierbare Zaligmaker had vervuld en gehoorzaamd, die Heilige Wet, die ik verbroken had in duizenderlei opzichten, dat al mijn vervloekte zonden op Hem gelegd waren geweest en dat Hij geleden had in mijn plaats. Ik had zulk een gezegend gezicht door het geloof van Zijn doornagelde voeten en handen aan het kruis, van de doornenkroon op Zijn hoofd, en van de speer, die in Zijn hart ging; en Zijn verzoenend bloed vloeide met zulk een vrede, liefde, blijdschap en vrijheid in mijn ziel, dat ik nauwelijks wist, wat of waar ik was. De arme mensen, die in dezelfde bank met mij zaten, bleven mij met hun ellebogen maar aanstoten, opdat ik stilzitten zou; maar het was mij onmogelijk om stil te zitten of te liggen. O de liefde, die ik gevoelde tot mijn dierbare Zaligmaker, voor zo'n onverdiende vriendelijkheid aan zo'n snode, ja de snoodste schelm, die ooit de aarde droeg! Nooit kan ik uitdrukken een duizendste deel van de haat die ik gevoelde tegenover mijn snode zonden, waarmee ik de Heere der heerlijkheid doorstak. Toen de dienst afgelopen was, ging ik de straat in, de God van mijn zaligheid zegenende, dankende, bewonderende, prijzende en aanbidde; want tekst op tekst vloeide in mijn ziel en dat met zulk een kracht, dat ik somtijds verplicht was de hand op de mond te leggen om te beletten, dat ik het niet luid uitroepen zou op straat.

ERE ZIJ GOD, VREDE OP AARDE, IN DE MENSEN DES WELBEHAGENS

Op mijn weg naar huis ging ik zo spoedig mogelijk het veld in en toen ik buiten het gezicht en het gehoor van de mensen was, juichte en huppelde ik. Ik dankte en prees mijn dierbare Jezus uit alle macht, totdat mijn lichaamskrachten zo uitgeput waren, dat ik op de grond viel, en daar lag vast gelovende dat ik de hemel zou ingaan, om met mijn dierbare Heere en Zaligmaker te zijn. O, wat een oorzaak van Heilige verwondering zag ik in het Wezen Gods, als een rechtvaardig God en toch een Zaligmaker. Nu zag ik de Heilige Wet volmaakt gehoorzaamd en rechtvaardig vervuld in Christus; die Wet die maanden achtereen mij tot verschrikking geweest was, die mij vervloekt had voor iedere gedachte, woord en daad. En hoe dierbaar waren mij deze woorden: "Want het einde der Wet is Christus tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft", Rom. 10:14. Terwijl een andere tekst deze volgde met zoveel kracht, zoetheid, majesteit en heerlijkheid, dat hij mij overstelpte met aanbidding, lof

en dankzegging: "Christus heeft ons verlost van de vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want daar is geschreven, vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt." Gal. 3:13.

DJK : *Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, [zeg ik], zal gelukkig zijn in dit zijn doen, Jak. 1:25.*

Ik zag en geloofde en gevoelde, dat Christus had gestaan in mijn plaats voor de Wet; en dat de gehele toorn en vervloeking, die ik uit de handen van de rechtvaardige God verdiend had, op Jezus was gelegd geworden. Ik zag, dat Hij gestaan had als mijn voorspraak en borg, voor al mijn zonden had geboet, de Wet verheerlijkt in een zo Heilige weg, dat er geen vervloeking meer zijn kon noch van hemel, aarde of hel. Mijn arme ziel was zo opgetogen van blijdschap, dat als iemand mij gezien had hij zou hebben gedacht, dat ik juist uit Bedlam (gekkenhuis) ontsnapt was, want ik riep uit, huppelde en klapte in mijn handen, met een zoet vermaak. Het was inderdaad een hemel op aarde. Deze woorden van David waren de uitademingen van mijn ziel te dier tijde: "Loof de Heere mijn ziel; en al wat binnen in mij is Zijn Heilige naam. Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden. Die al uw ongerechtigheden vergeeft, Die al uw krankheden geneest, Die uw leven verlost van het verderf; Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden." Ps. 103:1-4. Ik loofde en prees God de gehele weg huiswaarts. Mijn arme vrouw was om mijnentwil zeer ongerust, want het was al zeer laat, toen ik thuis kwam. Maar geen wonder, want iedere boom des velds, iedere vogel in de lucht, ieder beest en insect, zelfs tot de kruipende worm toe, verschaften mij stof van gezang, verwondering en lof. Zij allen waren nieuw voor mij. In die allen zag ik de hand van mijn Vader en God. Ik moest mijn vrouw vertellen van de troost, die ik ontvangen had. "God", zei ik tegen haar, "heeft al mijn zonden vergeven. Ik ben verzekerd, dat ik naar de hemel ga, want Christus heeft geleden en is gestorven voor mij aan het kruis." Arm mens! op die tijd kon zij niet dulden iets dat op godsdienst geleek en toch kon ik de zegen, die ik ontvangen had, niet verbergen. Ik sprak met haar over de verschrikkelijke staat, waarin zij was en hoe vreselijk het voor haar zou zijn, daarin te sterven. Toen vertelde ik haar, hoe de Heere mij verschenen was, wat Hij voor mijn arme ziel gedaan had en willen lijden en hoe Hij nu al mijn zonden vergeven had.

DJK : *En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus, Phil. 4:7.*

Het arme mens dacht, dat ik buiten zinnen was, doch ik zei haar, dat ik niets zei dan de waarheid, dat al mijn zonden in werkelijkheid door mijn Zaligmaker Jezus Christus waren weggenomen en verzoend en dat ik van nu voortaan wenste te leven en te sterven, door Hem te loven en te aanbidden voor Zijn wonderlijke goedheid aan zo'n onwaardige bewezen. In deze gelukkige stand van vrijheid, vrede en lofzegging, leefde ik maanden achtereen. In elk hoofdstuk van de Bijbel dat ik las, zag ik iets nieuws, en buitengewoon zoet en dierbaar was deze tekst aan mijn ziel: "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten; en Uw Woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten." Jeremia 15: 16. In de hemel boven of op de aarde beneden, kon ik niets zien dan liefde, macht, barmhartigheid, genade en getrouwheid. Ik predikte Jezus Christus en Zijn dierbaarheid aan iedereen

tot wie ik sprak, en onkundig als ik daarvan was, dacht ik, dat allen die naar de kerk gingen, zich met mij daarin wilden verheugen. Maar helaas! Ik was wonderlijk bedrogen; want op de eerste bidstond, die ik bezocht, wisten ze niet, wat ze van mij denken moesten. Ik vertelde hun, welke grote dingen de Heere voor mijn ziel gedaan had, hoe Hij mij bevrijd had van de vloek der Wet en een vloek voor mij geworden was, gestorven in mijn plaats; hoe Hij mijn overtredingen had verzoend, en mijn zonden weggenomen. Toen ik hun deze zaken mededeelde en hoe God ze aan mijn ziel had bekend gemaakt, mij overtuigende, dat er nu geen verdoemenis meer voor mij was, en ik derhalve zo zeker was, dat ik naar de hemel ging, als dat Christus daar zelve was, toen wisten die arme schepselen niet, wat ze daarvan maken moesten. Er waren er, die er om lachten, anderen hadden medelijden met mij, weer anderen noemden het niets dan vreemd vuur, en sommigen waarschuwden mij, maar niet al te verzekerd te zijn.

DUIVELSE EN FARIZEISCHE / ROOMSE AANVECHTINGEN :

HET IS BETER TE TWIJFELEN DAN VERZEKERD TE ZIJN

Maarten Luther: *“Dit is de ware heilzame leer van het Christelijk geloof, namelijk, dat deze gewisse verzekering en dit getuigenis van de Heilige Geest, in het hart moeten zijn, zodat het geheel niet twijfelt, dat wij door Christus, Gods kinderen zijn, vergeving van zonden en het eeuwige leven hebben, en dat wij ook moeten weten, dat God met alle ernst dit geloof eist en verbied om hieraan te twijfelen, als Hij zegt: Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon (1 Johannes 5:10). Hiermee is de schandelijke, verdoemde, duivelse leer der papisten, die hiertegen zonder schaamte voorgeven, dat het goed is als je twijfelt, en dat een christen moet twijfelen aan de genade, op een geweldige manier in de bodem geslagen. Dat is zoveel geleerd: dat het goed is Gods getuigenis niet te geloven! en dit is niet anders dan God een leugenaar noemen, de Heere Christus lasteren en te schande maken, de Heilige Geest in het openbaar op de mond slaan, en zo wezenlijk en waarachtig de mensen tot de onvergeeflijke zonde en lastering tegen de Heilige Geest te brengen en daarin vast te maken, zodat ze tot de duivel moeten varen en geen heil of troost van hun zaligheid ooit zullen hebben.” (Crucigers Sommerpostille (1544), vgl. WA 21, 288, 16-30.)*

Ik hield ze bezig zo lang als zij wilden blijven en naar mij luisterden en verhaalde ze iedere bijzonderheid, hoe ik gesteld was en waar gelegerd, en hoe ik er aan gekomen was, en hoe gelukkig ik nu was. Ik kon de gehele avond wel daar gebleven zijn, want het was mijn spijs en drank om te vertellen, wat grote dingen de Heere aan mijn ziel gedaan had. Nadat ik de kapel verlaten had en in het veld gegaan was, begon ik te overdenken, wat zij gezegd hadden en mijzelf de vraag te stellen of ze niet wel gelijk en de waarheid gezegd konden hebben. Onder hen, dacht ik, zijn oude Christenen, die reeds vele jaren op de weg Gods geweest zijn. Zij moeten het gewis beter weten dan zo'n jonge dwaas als ik ben. En voorzeker, het kan ook niet alles bedrog zijn. Kan ik bedrogen zijn in het gevoel van mijn last te zijn kwijt geraakt, en de vergiffenis van al mijn zonden verkregen te hebben? “Heere, heb ik mij bedrogen?” Ik viel op mijn knieën onder een heg en riep uit tot God: “Heb ik mij bedrogen, Heere? Ben ik te verzekerd? Is het vreemd vuur, Heere?” Daarop daalde de Heere met zulk een goddelijke heerlijkheid in mijn ziel af in het schenken van opeenvolgende beloften, dat de Bijbel mij toescheen niets dan beloften te bevatten

van het begin tot het einde toe, en die allen voor mij; zij schenen in het bijzonder voor mij gegeven en voor niemand anders. Ik had ook zulk een gezicht van de getrouwheid en heerlijkheid van God in de vervulling van Zijn beloften aan mijn ziel, en dat van eerst tot laatst, dat ik geheel overstelpt werd door de invloeden van hemelse blijdschap, en voor enige tijd nauwelijks wist of ik in of buiten het lichaam was.

DJK : *Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde, maar word niet beschaamd; want ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij [Hem] weggelegd, te bewaren tot dien dag, 2 Tim. 1:12.*

Toen ik van de grond opstond, trof het mijn aandacht, dat het dezelfde plaats was, waar de duivel mij zo menigmaal verzocht had, een eind aan mijn leven te maken; en o, wat huppelde en zong ik en spotte met de liegende duivel, ja daagde hem uit, uit zijn hol te komen. Ik tartte hem in zijn aangezicht, hem zeggende, als hij niet uit zijn hol kwam, hij dan niet durfde. Ik schold hem met allerlei minder liefelijke namen. Ik was zo gelukkig en op mijn gemak, dat ik mij gevoelde als kon ik door een troep van duivelen gaan, uitroepende: "In de naam des Heeren zal ik ze vernielen." Ps. 118: 10. (Eng. vert.) O, hoe bewonderde ik des Heeren goedheid, bewezen aan zo een, die onwaardig was de minste Zijner goedertierenheden! "Als dit nu vreemd vuur is", riep ik uit, "laat mij er dan nog meer van mogen hebben. Als dit al te verzekerd is, laat mij er dan in leven en sterven. Mijn God en mijn Zaligmaker, Gij zijt mijn deel, mijn rotssteen, mijn schuilplaats, mijn Vriend, mijn Verlosser. O, mijn lieve, lieve, lieve Jezus, Gij zijt de schoonste onder tienduizend en al wat aan U is, is gans begeerlijk." Hoogl. 5: 16. Hoe ik thuis gekomen ben, weet ik niet, want door het juichen, loven, danken en prijzen van de Heere, was het morgen geworden eer ik aankwam. De volgende keer, dat ik met dezelfde mensen samenkwam, begon ik na afloop van de bidstond hun mijn ontmoetingen te vertellen, die ik de avond van de vorige bidstond gehad had op mijn weg naar huis toe. Ik zei, dat ik op het veld was neergeknield en de Heere gevraagd had, of ik mij valselijk verzekerd en mijzelf bedrogen had, en of alles vreemd vuur was geweest. Verder hoe de Heere mijn gebeden beantwoord had en met zulk een heerlijkheid in mijn ziel was afgedaald, waarbij Hij mij toonde, dat al de beloften van de Bijbel voor mij waren; ja, dat ik toen zo verzekerd en overtuigd was, dat ik een kind van God was, en dat al mijn zonden vergeven waren, als dat er een God is. Ik bleef er bij, dat Hijzelf het mij gezegd had, en met tranen van blijdschap in mijn ogen, verzekerde ik hun, dat zelfs op het ogenblik, dat ik tot hen sprak, ik het verzoenend bloed van Christus in mijn ziel gevoelde, en overtuigd was, dat ik verlost was geworden van de vloek der Wet; ja, dat de Wet nu niets meer met mij te doen had, daar Christus al haar geboden voor mij had gehoorzaamd. Ik zei hun, dat ik in mijn ziel gevoelde, dat de Wet, die mij vervloekt had in mijn in-, en uitgaan, in mijn neerliggen en in mijn opstaan, dit mijn arme ziel zo tot verschrikking geweest was, dat ik vreesde, dat God mijn ergste vijand was, nu van tegenover mij was weggenomen; want nu kon ik God beminnen, Zijn Wet beminnen, daarin mijn vermaak hebben en mij verheugen in het gezicht, dat zij in mijn lieve Jezus verheerlijkt werd. Ik zei, dat ik de Wet gevraagd had, of zij iets tegen mij had, waarop zij zeer vergenoegd geantwoord had: "Verlos dezen, dat hij in verderf niet nederdale, want ik heb verzoening gevonden", Job 33:24, en zeide ik: "van deze zaken ben ik een levend getuige." Een van hen, die beweerde mijn vriend te zijn, zeide mij, bang te zijn, dat ik Antinomiaan worden zou.

“Antinomianen”, zei ik, “wat zijn dat voor mensen? Ik heb de naam nooit gehoord.” “Het zijn zulken”, antwoordde hij, “die loochenen, dat de zedelijke Wet een regel des levens is voor de gelovige, en dit is een vreselijke leerstelling, die de deur opent voor allerlei zonden.” “Zedelijke Wet”, zei ik, “wat wil dit zeggen?” “Het is de Heilige en rechtvaardige Wet van God”, antwoordde hij, “waarin Hij ons beveelt Hem lief te hebben en te gehoorzamen.” “Wat”, vroeg ik, “bedoelt gij de Wet, waarvan Paulus zegt: “Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet om dat te doen”? Neemt gij die Wet als uw regel des levens?” Ja zeker doe ik dat”, zei hij, “en die dat niet doen, zijn Antinomianen.” Dan ben ik een van die Antinomianen”, zei ik, “maar geloofd zij God, Hij heeft mij van die Wet verlost. Christus heeft ze voor mij gehoorzaamd, een vloek voor mij geworden zijnde, en alles volbracht voor mijn arme ziel.”

DJK : *Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; also dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet in de oudheid der letter, Rom. 7:6. Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet, Gal. 5:18. Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods. Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, Rom. 8:2-3.*

Ik vroeg hem, hoe hij de Wet bevond te zijn, welke uitwerking zij in zijn gemoed teweegbracht en hoe hij daarvan verlost was geworden. Hierop wist hij niet te antwoorden, maar hij hield vol, dat de gelovigen aan de Wet gehoorzaamheid verschuldigd waren, zowel als te geloven in Christus. Ik bleef er bij, dat er een gehoorzaamheid was en een gezegende gehoorzaamheid ook, maar in Christus; een gehoorzaamheid, die mijn ziel goed deed, God behaagde en de Wet zelf eer aandeed. Door deze zijn al mijn zonden vergeven, de duivel te niet gedaan en zij doet mijn ziel huppelen van blijdschap. Verder zei ik, dat ik voor geen duizend werelden één enkele zonde zou willen doen, als ik het kon voorkomen, want het was mijn spijs en drank de wil te doen van mijn God en Zaligmaker, die zulke grote dingen voor mij gedaan had. “Toen ik onder de Wet was, had ik geen gehoorzaamheid, doch was vol toorn, oproer en ellende; en somtijds gevoelde ik zulk een woede in mijn hart, dat ik de Almachtige van Zijn troon zou hebben kunnen rukken, omdat Hij mij geen onredelijk schepsel geformeerd had, dat niet moest verschijnen voor een zo Heilige God, Die de schuldigen geenszins onschuldig houdt. Doch nu verlost van de vloek der Wet, en hebbende de liefde van de Heere Jezus Christus uitgestort in mijn hart, kan ik in Hem geloven, Hem gehoorzamen, Hem loven, danken en aanbidden nacht en dag.” En ik stond er op, dat ik nooit wist, wat het zeggen wilde, de zonden te haten, God lief te hebben, en een vermaak te hebben in Zijn wegen, totdat Zijn vergevende liefde en de toepassing van Zijn bloed in mijn hart genoten werd; en dat ik overtuigd was, dat dit niet de Wet zelf was, maar Christus Jezus, mijn God en mijn Zaligmaker, die de Wet gehoorzaamd had in mijn plaats. Doch van deze dingen wist hij niets af; en inderdaad ontmoette ik niemand, die veel kennis had van de weg, door welke ik geleid was geworden, alsook van de heerlijke vrijheid, die ik genoot. En waarlijk, hoe kan ook iemand ingaan in dingen, die hij niet gezien heeft? “Waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.” 2 Kor. 3: 17. Het verwonderde mij, dat zij, die zo lang Christenen waren, niet zagen, wat ik zag en gevoelde; en toch wat ik hen ook zeide van de weg, waarin God mij geleid had, de gevangenschap waarvan Hij

mij bevrijd had, en van de liefde en het vermaak in Zijn wegen, die ik ondervond, het had geen uitwerking op hen, dan alleen, dat het hen deed toornen en razen tegen mij, en dat zij de mensen waarschuwden niets met mij te doen te hebben. Op al hun bidstonden en bij al hun predicaties was ik tegenwoordig, met ongeduld de tijd wachtende, om de kinderen Gods te kunnen ontmoeten en hen te vertellen, welke grote dingen God aan mijn ziel gedaan had. Ik stond er verbaasd over, hoe zij zich op een afstand van mij konden houden, terwijl ik hun gemeenschap zocht. Enigen van hen konden zelfs niet verdragen, dat ik daar kwam, ja, een er van zei mij op zekere avond, dat hij wenste, dat ik maar weg bleef, daar ik niets dan verwarring stichtte, en hun vrede verstoorde; derhalve hoopte hij, dat ik niet meer komen zou. Ik zei hem, dat het niet mijn bedoeling was, hen lastig te zijn of in verwarring te brengen, maar dat het mijn begeerte was, Jezus groot te maken en te verhalen welke grote dingen Hij voor mijn ziel gedaan had, door in mijn plaats te lijden en de Wet te gehoorzamen. En hoe dierbaar mij nu Zijn bloed was, en hoe ik nu gevoelde de blijdschap, en Hem lof en dankzegging waardig keurde, voor Zijn genade aan mijn ziel bewezen, die lag onder de vloek der Wet, en niets verwachtte, dan verdoemenis. "En is dit niet wonderlijk", sprak ik, "dat de lieve en dierbare Jezus, gezegend zij Zijn Naam, tot mijn arme ziel is gekomen, al mijn zonden vergeven en in mijn plaats de Wet gehoorzaamd heeft. Zij zeiden daarop, dat zij dachten, dat ik bedrogen was. "Hoe kan zulks zijn?" sprak ik. "Ik heb Zijn vergiffenis in mijn hart." Ik verzekerde hen voorts, dat ik getracht had, mijn zonden terug te roepen en mij weder te brengen onder de schuld en last daarvan, doch tevergeefs. "Want", zei ik, "zulke zoete woorden als deze vloeiden daarop in mijn ziel: "Uw zonden zijn u vergeven." Luc. 7:48. "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren ze rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Jes. 1:15. "Ik heb al uw zonden achter Mijn rug geworpen." Jes. 3:17. "Uw geloof heeft u behouden, gaat heen in vrede." Luc. 7:50.

DJK : *Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen, Gal. 5:1. Daarom, broeders, benaastigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen, 2 Petrus 1:10.*

Ik verzekerde hun, dat ik de helft van de dierbare teksten der Schrift niet kon opnoemen, die mijn dierbare en beminnelijke Jezus, de gehele dag door, tot mijn ziel sprak. "En hoe kan ik daar van zwijgen?" zei ik. "Indien ik zweeg, de stenen zelfs zouden haast roepen." Hoe meer ik echter van de dierbare Heere Jezus en van de heerlijke dingen, die Hij voor mij gedaan had, sprak, hoe meer zij mij haatten en schuwden, ja ik geloof waarlijk, dat sommigen van hen mij wel duizend maal meer haatten dan de duivel. Zij vertelden aan enige predikanten, die ik gewoon was met hen te horen, dat ik Antinomiaan geworden was, en de zedelijke Wet als de regel mijns levens loochende. Dit werkte uit, dat alle belijders, aan wie ik destijds kennis droeg, het oog op mij hielden, ja mij als een zeer gevaarlijk mens beschouwden, omdat ik zulk een gevoel omhelsde. Ik herinner mij een predikant, een dominee Ely, van Bury, die als de gelegenheid zich voordeed, een van hun huizen te Radcliffe Bridge wel eens bezocht. Op zekere tijd, toen hij daar gepredikt had, kwam hij naar mij toe, om mij te overtuigen van mijn dwaling. Hij sprak zeer lang met mij, maar van wat hij voortbracht, begreep ik helemaal niets. Doch ik vertelde hem, dat ik gedurende maanden onder de Wet geweest was en haar vloeken en verschrikkingen

in mijn ziel ondergaan had, op zodanige wijze, dat ik nacht én dag niets anders ver, wachtte dan verdoemenis, totdat ik dominee Roby, deze woorden hoorde lezen: "Hij heeft de gevangenis gevangen gevoerd", enz." Ik vertelde hem voorts van de vergiffenis, blijdschap en vrede die in mijn ziel kwam, en van de talrijke plaatsen der Schrift, die met kracht werden toegepast en dat ik sedert die tijd niet meer onder de Wet was. Voorts vroeg ik hem, wat zijn bevinding geweest was, toen hij onder de Wet was en hoe hij daarvan verlost geworden was. Ik zei hem verder, dat als hij een dienaar van Jezus Christus was, hij deze zaken toch moet gekend hebben. Hij werd echter boos en zei dat ik een leermeester wilde wezen, één die te wijs was om door mijn leraars onderricht te worden. Maar ik antwoordde hem, dat de lieve Jezus mijn Leermeester was, Die mij gezegd had, dat al mijn zonden vergeven waren, Die voor mij aan het kruis gestorven was, mij Zijn handen en voeten getoond had, en dat ik wist, dat Hij was mijn Heere en mijn God. "Ik heb Hem in mijn hart", zei ik, "zelfs op dit ogenblik en Hij is mijn ziel dierbaar." Daarop zei dominee Ely, dat hij medelijden met mij had, en dat het hem speet, om mijnentwille, en dat hij voor mij wilde bidden, daar hij vreesde, dat ik vreselijk misleid geworden was.

DJK : *O gij uitzinnige John Warburton, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde? Dit alleen wil ik van u leren: hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs? Zijt gij zo uitzinnig? Daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vlees? Hebt gij zoveel tevergeefs geleden? Indien maar ook tevergeefs! Die u dan den Geest verleent, en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs? (Gal. 3:1-5)*

Nadat hij was heengegaan, begon ik mijzelf voor enige ogenblikken af te vragen: "Ben ik verkeerd?" Al deze goede mensen, die zo lang op de weg geweest zijn, zelfs ook godzalige leraren, zij allen geloven, dat ik dwaal. Zij allen zijn vast besloten, niets met mij te doen te hebben! Waarlijk, ik moet ongelijk hebben. "O, Heere", riep ik uit, "heb ik het inderdaad mis? Ben ik inderdaad op een dwaalspoor? Is het van U geweest? Ben ik Uw kind? Zijt Gij mijn Heere en mijn God? Hebt Gij geleden en zijt Gij gestorven en hebt Gij de Wet gehoorzaamd voor mij en in mijn plaats?" En o, hoe zoet verscheen de Heere wederom aan mijn ziel! Ik kreeg zulk een gezicht van Zijn persoon, van Zijn beloften, van Zijn lijden en heerlijkheid, dat er geen plaats voor twijfel of vrees overbleef. Inderdaad, gedurende twaalf maanden was het voor mijn ziel bijna niet anders dan blijdschap en vrede, verwachtede, hopende en wensende, dat de tijd spoedig daar zou zijn, dat ik sterven zou, om voor altijd bij mijn lieve Zaligmaker te zijn. (John Warburton, Weldadigheden van een Verbondsgod)